

YLEISSOPIMUS**tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla**

JOHDANTO

TÄMÄN YLEISSOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET

PYRKIVÄT vahvistamaan alueillaan niiden henkilöiden oikeussuojaa, joilla on kotipaikka siellä,

KATSOVAT tässä tarkoituksessa välttämättömäksi määritellä tuomioistuintensa kansainvälinen toimivalta, helpottaa tuomioiden tunnustamista ja luoda nopeutettu menettely tuomioiden, virallisten asiakirjojen (actes authentiques) ja tuomioistuimissa tehtyjen sovintojen täytäntöönpanon turvaamiseksi,

OVAT TIETOISIA niitä yhdistävistä siteistä, jotka taloudellisella alueella ilmenevät Euroopan yhteisön ja Euroopan vapaakauppaliiton jäsenvaltioiden välisistä vapaakauppasopimuksista,

OTTAVAT HUOMIOON:

- Brysselin yleissopimuksen syyskuun 27 päivältä 1968 tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla, sellaisena kuin se on muutettuna niillä liittymissopimuksilla, jotka on tehty Euroopan unionin laajentuessa,
- Luganon yleissopimuksen 16 päivältä syyskuuta 1988 tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla, jolla vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen sääntöjen soveltaminen on laajennettu koskemaan eräitä Euroopan vapaakauppaliiton jäsenvaltioita,
- tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001, jolla edellä mainittu Brysselin yleissopimus on korvattu,
- Euroopan yhteisön ja Tanskan kuningaskunnan välisen sopimuksen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla, joka allekirjoitettiin Brysselissä 19 päivänä lokaakuuta 2005,

OVAT VAKUUTTUNEET siitä, että asetuksen (EY) N:o 44/2001 periaatteiden laajentaminen koskemaan tämän yleissopimuksen sopimuspuolia tulee vahvistamaan oikeudellista ja taloudellista yhteistyötä,

HALUAVAT turvata tämän yleissopimuksen mahdollisimman yhdenmukaisen tulkinnan,

OVAT tässä hengessä PÄÄTTÄNEET tehdä tämän yleissopimuksen ja

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

SOVELTAMISALA*1 artikla*

1. Tätä yleissopimusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. Erityisesti sitä ei sovelleta vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin.
2. Yleissopimusta ei sovelleta:
 - a) luonnollisten henkilöiden oikeudelliseen asemaan, oikeuskelpoisuuteen tai oikeustoimikelpoisuuteen eikä myöskään aviovarallisuussuhteisiin eikä perintöön ja testamenttiin;

- b) konkurssiin, akordiin tai muihin niihin rinnastettaviin menettelyihin;
- c) sosiaaliturvaan;
- d) välimiesmenettelyyn.

3. Tässä yleissopimuksessa 'sopimusvaltiolla' tarkoitetaan kaikkia valtioita, jotka ovat tämän yleissopimuksen sopimuspuolia tai Euroopan yhteisön jäsenvaltioita. Sillä voidaan tarkoittaa myös Euroopan yhteisöä.

II OSASTO

TOIMIVALTA

1 JAKSO

Yleiset määräykset

2 artikla

1. Kanne henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on sopimusvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon valtion tuomioistuimissa, jollei tämän yleissopimuksen määräyksistä muuta johdu.
2. Henkilöön, joka ei ole sen sopimusvaltion kansalainen, jossa hänen kotipaikkansa on, sovelletaan samoja tuomioistuimen toimivaltaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä kuin tuon valtion omiin kansalaisiin.

3 artikla

1. Jos henkilön kotipaikka on sopimusvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän osaston 2–7 jakson määräysten nojalla.
2. Liitteessä I mainittuja kansallisia toimivaltasäännöksiä ei voida soveltaa tällaista henkilöä vastaan.

4 artikla

1. Jos vastaajan kotipaikka ei ole sopimusvaltiossa, kunkin sopimusvaltion tuomioistuinten toimivalta määräytyy kyseisen valtion lain mukaisesti, jollei 22 ja 23 artiklan määräyksistä muuta johdu.
2. Tällaista vastaajaa vastaan voi kansalaisuudestaan riippumatta jokainen, jonka kotipaikka on sopimusvaltiossa, samalla tavoin kuin tuon valtion omat kansalaiset vedota siinä valtiossa voimassa oleviin tuomioistuimen toimivaltaa koskeviin säännöksiin sekä erityisesti liitteessä I mainittuihin määräyksiin.

2 JAKSO

Erityinen toimivalta

5 artikla

Jos henkilön kotipaikka on sopimusvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa sopimusvaltiossa:

1. a) sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kanteen perusteena oleva velvoite on täytetty tai täytettävä;
- b) jollei toisin ole sovittu, tätä määräystä sovellettaessa kanteen perusteena olevan velvoitteen täyttämisen paikka on:
 - irtaimen tavarankaupassa se paikkakunta sopimusvaltiossa, missä tavarat sopimuksen mukaan toimitettiin tai oli toimitettava,

- palvelujen osalta se paikkakunta sopimusvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava;
 - c) jollei b alakohta sovellu, sovelletaan a alakohtaa;
2. elatusapua koskevassa asiassa
- a) sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä elatusapuun oikeutetun kotipaikka tai asuinpaikka on, tai
 - b) jos asia liittyy henkilöiden oikeudellista asemaa koskevaan asiaan, siinä tuomioistuimessa, joka oman lakinsa mukaan on toimivaltainen tuossa asiassa, jollei toimivalta perustu ainoastaan toisen asianosaisen kansalaisuuteen, tai
 - c) jos asia liittyy huoltajuutta koskevaan asiaan, siinä tuomioistuimessa, joka oman lakinsa mukaan on toimivaltainen tuossa asiassa, jollei toimivalta perustu ainoastaan toisen asianosaisen kansalaisuuteen,
3. sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui tai saattaa sattua;
4. rikokseen perustuvaa yksityisoikeudellista korvaus- tai hyvitysvaatimusta koskevassa asiassa siinä tuomioistuimessa, jossa rikosasia on vireillä, jos tuomioistuin oman lakinsa mukaan on toimivaltainen tutkimaan yksityisoikeudellisia vaatimuksia;
5. sivuliikkeen, agentuurin tai muun toimipaikan toimintaa koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä toimipaikka sijaitsee;
6. jos häntä vaaditaan vastaamaan joko lain perusteella taikka kirjallisella tai kirjallisesti vahvistetulla suullisella oikeustoimella muodostetun trustin perustajana, trusteeena tai trustin edunsaajana, sen sopimusvaltion tuomioistuimessa, jonka alueella trustin kotipaikka on;
7. laivalastin tai rahdin pelastamisesta aiheutuvan pelastuspalkkion maksamista koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kyseessä oleva lasti tai rahti
- a) on asetettu takavarikkoon tai on muun siihen rinnastettavan turvaamistoimen kohteena kyseisen palkkion maksamisen turvaamiseksi, tai
 - b) olisi voitu asettaa takavarikkoon tai siihen olisi voitu kohdistaa muu siihen rinnastettava turvaamistoimi, mutta takuu tai muu vakuus on asetettu,

ja jos väitetään, että vastaajalla on jokin oikeus lastiin tai rahtiin taikka oli sellainen oikeus silloin, kun pelastustoimenpide tapahtui.

6 artikla

Jos henkilön kotipaikka on sopimusvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne myös:

1. jos asiassa on useampia vastaajia, siinä tuomioistuimessa, jonka alueella jollakin vastaajista on kotipaikka, edellyttäen että kanteiden välillä on niin läheinen yhteys, että niiden käsitteleminen ja ratkaiseminen yhdessä on toivottavaa, jotta kanteiden käsitteleminen eri oikeudenkäynneissä ei johtaisi ristiriitaisiin tuomioihin;

2. jos kanne koskee takaus- tai takautumisvaatimusta tai sivullisvaatimusta, siinä tuomioistuimessa, jossa alkuperäinen kanne on vireillä, jollei alkuperäistä kannetta ole nostettu ainoastaan sen vuoksi, että kanne häntä vastaan saataisiin tutkituksi muussa tuomioistuimessa kuin siinä, joka muutoin olisi ollut toimivaltainen tutkimaan häntä vastaan nostetun kanteen;
3. jos kysymyksessä on vastakanne, joka perustuu samaan sopimukseen tai seikkaan kuin pääkanne, siinä tuomioistuimessa, jossa pääkanne on vireillä;
4. jos asia koskee sopimusta ja kanne voidaan yhdistää samaa vastaajaa vastaan nostettuun kanteeseen, joka koskee esineoikeutta kiinteään omaisuuteen, tuomioistuimessa siinä sopimusvaltiossa, jossa kiinteistö sijaitsee.

7 artikla

Kun toimivalta tutkia aluksen käyttämisestä tai sen operoinnista aiheutuvaa vastuuta koskeva asia kuuluu tämän yleissopimuksen mukaan sopimusvaltion tuomioistuimelle, tämä tuomioistuin on, samoin kuin muu sen valtion tuomioistuin, joka tuon valtion lain mukaan on asiassa toimivaltainen sanotun tuomioistuimen asemesta, myös toimivaltainen tutkimaan sellaisen vastuun rajoittamista koskevan vaatimuksen.

3 JAKSO

Toimivalta vakuutusasioissa

8 artikla

Tuomioistuimen toimivalta vakuutusta koskevissa asioissa määräytyy tämän jakson määräysten mukaan, jollei 4 artiklan ja 5 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu.

9 artikla

1. Kanne vakuutuksenantajaa vastaan, jonka kotipaikka on sopimusvaltiossa, voidaan nostaa:
 - a) sen valtion tuomioistuimissa, missä hänen kotipaikkansa on, tai
 - b) muussa sopimusvaltiossa vakuutuksenottajan, vakuutetun tai edunsaajan nostamien kanteiden osalta sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kantajan kotipaikka on, tai
 - c) jos on kysymys rinnakkaisvakuutuksen antajasta, sen sopimusvaltion siinä tuomioistuimessa, jossa kanne on nostettu johtavaa vakuutuksenantajaa vastaan.
2. Vakuutuksenantajalla, jonka kotipaikka ei ole sopimusvaltiossa, mutta jolla on sivuliike, agenttuuri tai muu toimipaikka jossakin sopimusvaltiossa, katsotaan tämän toiminnasta aiheutuvien riitojen osalta olevan kotipaikka tuossa valtiossa.

10 artikla

Asiassa, joka koskee vastuuvakuutusta tai kiinteää omaisuutta koskevaa vakuutusta, kanne vakuutuksenantajaa vastaan voidaan lisäksi nostaa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui. Sama koskee tapauksia, joissa samalla vakuutusopimuksella on vakuutettu sekä kiinteätä että irtainta omaisuutta ja sama tapahtuma on aiheuttanut vahinkoa kummallekin.

11 artikla

1. Vastuuvakuutusta koskevassa asiassa kanne vakuutuksenantajaa vastaan voidaan nostaa myös siinä tuomioistuimessa, jossa vahingon kärsinyt on nostanut kanteen vakuutettua vastaan, jos tuomioistuimen laki sen sallii.
2. Vahingonkärsineen suoraan vakuutuksenantajaa vastaan nostamaan kanteeseen sovelletaan 8, 9 ja 10 artiklan määräyksiä, milloin tällainen suora kanne on luvallinen.
3. Jos sellaiseen suoraan kanteeseen sovellettavan lain mukaan on sallittua nostaa kanne vakuutuksenottajaa tai vakuutettua vastaan, sama tuomioistuin on toimivaltainen heidänkin osaltaan.

12 artikla

1. Jollei 11 artiklan 3 kohdan määräyksistä muuta johdu, vakuutuksenantaja saa nostaa kanteen vain sen sopimusvaltion, jonka alueella vastaajan kotipaikka on, tuomioistuimessa, riippumatta siitä, onko vastaaja vakuutuksenottaja, vakuutettu vai edunsaaja.
2. Tämän jakson määräykset eivät vaikuta oikeuteen nostaa vastakanne siinä tuomioistuimessa, jossa alkuperäinen kanne on tämän jakson mukaisesti vireillä.

13 artikla

Tämän jakson määräyksistä voidaan poiketa sopimuksin ainoastaan, jos

1. sopimus on tehty riidan syntymisen jälkeen, tai
2. sopimus antaa vakuutuksenottajalle, vakuutetulle tai edunsaajalle oikeuden nostaa kanne muissa kuin tässä jaksossa tarkoitetuissa tuomioistuimissa, tai
3. sopimuksen ovat keskenään tehneet vakuutuksenottaja ja vakuutuksenantaja, joiden kummankin kotipaikka tai asuinpaikka oli sopimusta tehtäessä samassa sopimusvaltiossa, ja sopimuksessa on sovittu tuon valtion tuomioistuinten toimivallasta myös sen tapauksen varalta, että vahinko sattuu ulkomailla, jollei sellainen sopimus ole tuon valtion lain mukaan kielletty, tai
4. sopimus on tehty sellaisen vakuutuksenottajan kanssa, jonka kotipaikka ei ole missään sopimusvaltiossa, paitsi milloin vakuutus on pakollinen, tai
5. sopimus koskee kiinteää omaisuutta sopimusvaltiossa, tai sopimus koskee vakuutussopimusta, joka koskee yhtä tai useampaa 14 artiklassa tarkoitettua riskiä.

14 artikla

Edellä 13 artiklan 5 kohdassa tarkoitettut riskit ovat seuraavat:

1. menetys tai vahinko, joka aiheutuu
 - a) aavalla merellä käytettäville aluksille, rannikon ulkopuolella tai aavalla merellä oleville rakenteille tai ilma-aluksille niiden käyttämisestä kaupalliseen tarkoitukseen,
 - b) kuljetettavalle tavaralle, ei kuitenkaan matkustajien matkatavaroille, kun kuljetus tapahtuu yksinomaan tai osaksi sellaisilla aluksilla tai ilma-aluksilla;
2. vastuu, ei kuitenkaan matkustajien henkilövahingoista tai heidän matkatavaroilleen aiheutuneesta vahingosta tai menetyksestä,
 - a) joka aiheutuu aluksien, rakenteiden tai ilma-alusten tämän artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesta käyttämisestä tai operoinnista, jolleivät tuomioistuimen toimivaltaa koskevat sopimukset ole tällaisen riskin vakuuttamista koskevilla asioissa ilma-alusten osalta kiellettyjä sen sopimusvaltion lain mukaan, joka on rekisteröinyt ilma-aluksen;
 - b) menetyksestä tai vahingosta, jonka tavara on tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen kuljetusten aikana aiheuttanut;
3. taloudellinen menetys, joka liittyy alusten, rakenteiden tai ilma-alusten 1 kohdan a alakohdan mukaiseen käyttämiseen tai operointiin, erityisesti rahdin tai alusvuokran menetys;

4. riski, joka liittyy johonkin 1–3 kohdassa mainittuun riskiin;
5. riippumatta siitä, mitä edellä 1–4 kohdassa määrätään, kaikki suuret riskit.

4 JAKSO

Toimivalta kuluttajansuojaa koskevissa riita-asioissa

15 artikla

1. Kun asia koskee henkilön, jäljempänä 'kuluttaja', sellaista tarkoitusta varten tekemää sopimusta, jota ei voida pitää hänen ammattiinsa tai elinkeinotoimintaansa liittyvänä, tuomioistuimen toimivalta määräytyy tämän jakson määräysten mukaisesti, jollei 4 artiklan ja 5 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu,
 - a) jos sopimus koskee irtaimen kauppaa ja hinta on suoritettava maksuerissä, tai
 - b) jos sopimus koskee lainaa, joka on maksettava takaisin erissä, tai muuta luottoa, joka on tarkoitettu irtaimen tavaran kaupan rahoittamiseen, tai
 - c) kaikissa muissa tapauksissa, jos sopimus on tehty henkilön kanssa, joka harjoittaa kaupallista tai elinkeinotoimintaa siinä sopimusvaltiossa, jossa kuluttajan kotipaikka on, tai joka millä keinoin tahansa suuntaa tällaista toimintaa kyseiseen valtioon tai useisiin valtioihin kyseinen valtio mukaan lukien, ja sopimus kuuluu kyseisen toiminnan piiriin.
2. Jos kuluttajan sopimuskumppanin kotipaikka ei ole sopimusvaltiossa, mutta hänellä on sivuliike, agenttuuri tai muu toimipaikka jossakin sopimusvaltiossa, katsotaan sopimuskumppanilla sivuliikkeen, agenttuurin tai muun toimipaikan toiminnasta aiheutuvien riitojen osalta olevan kotipaikka tuossa valtiossa.
3. Tämän jakson määräyksiä ei sovelleta kuljetussopimuksiin, yhteishintaan tarjottavia kuljetus- ja majointuspalvelujen yhdistelmiä lukuun ottamatta.

16 artikla

1. Kuluttaja voi nostaa kanteen toista sopimuspuolta vastaan joko sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jossa tämän kotipaikka on, tai sen paikkakunnan tuomioistuimissa, missä kuluttajan kotipaikka on.
2. Toinen sopimuspuoli voi nostaa kanteen kuluttajaa vastaan ainoastaan sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jossa kuluttajan kotipaikka on.
3. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta oikeuteen nostaa vastakanne siinä tuomioistuimissa, jossa pääkanne on tämän jakson määräysten mukaisesti vireillä.

17 artikla

Tämän jakson määräyksistä voidaan sopimuksin poiketa ainoastaan, jos:

1. sopimus on tehty riidan syntymisen jälkeen, tai
2. sopimus antaa kuluttajalle oikeuden nostaa kanne muissa kuin tässä jaksossa tarkoitetuissa tuomioistuimissa, tai
3. kuluttajan ja hänen sopimuskumppaninsa kotipaikka tai asuinpaikka oli sopimusta tehtäessä samassa sopimusvaltiossa, ja sopimuksessa on sovittu, että tuon valtion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia, jollei sellainen sopimus ole tuon valtion lain mukaan kielletty.

5 JAKSO

Toimivalta työsopimusta koskevissa riita-asioissa*18 artikla*

1. Työsopimusta koskevassa asiassa tuomioistuimen toimivalta määräytyy tämän jakson määräysten mukaisesti, jollei 4 artiklasta ja 5 artiklan 5 kohdasta muuta johdu.
2. Kun työntekijä tekee työsopimuksen sellaisen työnantajan kanssa, jonka kotipaikka ei ole sopimusvaltiossa, mutta jolla on sivuliike, agenttuuri tai muu toimipaikka jossakin sopimusvaltiossa, työnantajalla katsotaan sivuliikkeen, agenttuurin tai muun toimipaikan toimintaa koskevissa riita-asioissa olevan kotipaikka kyseisessä valtiossa.

19 artikla

Kanne työnantajaa vastaan, jonka kotipaikka on sopimusvaltiossa, voidaan nostaa

1. sen valtion tuomioistuimissa, missä tämän kotipaikka on, tai
2. toisessa sopimusvaltiossa
 - a) sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä työntekijä tavallisesti työskentelee, tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä hän viimeksi työskenteli, tai
 - b) jos työntekijä ei tavallisesti työskentele tai ei työskennellyt yhdessä ja samassa valtiossa, sen paikkakunnan tuomioistuimissa, missä työntekijän palvelukseen ottanut toimipaikka sijaitsee tai sijaitisi.

20 artikla

1. Työnantaja voi nostaa kanteen tuomioistuimessa ainoastaan siinä sopimusvaltiossa, jossa työntekijän kotipaikka on.
2. Tämän jakson määräykset eivät vaikuta oikeuteen nostaa vastakanne siinä tuomioistuimessa, jossa alkuperäinen kanne on tämän jakson mukaisesti vireillä.

21 artikla

Tämän jakson määräyksistä voidaan poiketa toimivaltaa koskevalla sopimuksella ainoastaan, jos:

1. sopimus on tehty riidan syntymisen jälkeen, tai
2. sopimus antaa työntekijälle oikeuden nostaa kanne muissa kuin tässä jaksossa tarkoitetuissa tuomioistuimissa.

6 JAKSO

Yksinomainen toimivalta*22 artikla*

Seuraavilla tuomioistuimilla on asianosaisten kotipaikasta riippumatta yksinomainen toimivalta:

1. asiassa, joka koskee esineoikeutta kiinteään omaisuuteen tai kiinteän omaisuuden vuokrasopimusta, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa kiinteistö sijaitsee.

Kuitenkin asiassa, joka koskee kiinteän omaisuuden vuokraamista tilapäiseen yksityiskäyttöön enintään kuudeksi peräkkäiseksi kuukaudeksi, toimivalta on myös sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa vastaajan kotipaikka on, edellyttäen, että vuokralainen on luonnollinen henkilö ja vuokranantajan ja vuokralaisen kotipaikka on samassa sopimusvaltiossa;

2. asiassa, joka koskee yhtiön tai muun oikeushenkilön pätevyyttä, mitättömyyttä tai purkamista taikka sen toimielinten päätösten pätevyyttä, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa yhtiön tai oikeushenkilön kotipaikka on. Kyseisen kotipaikan määrittämiseksi tuomioistuin soveltaa kansainvälisen yksityisoikeuden säännöksiään;
3. asiassa, joka koskee julkiseen rekisteriin tehtyjen merkintöjen pätevyyttä, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa rekisteriä pidetään;
4. asiassa, joka koskee patentin, tavaramerkin, mallin tai muiden senkaltaisten tallettamista tai rekisteröintiä edellyttävien oikeuksien merkitsemistä rekisteriin tai oikeuksien pätevyyttä, riitautettiinpa kyseinen rekisteröinti tai pätevyys kanneteitse tai oikeudenkäyntiväitteellä, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa tallettamista tai rekisteröintiä on pyydetty tai tallettaminen tai rekisteröinti on tapahtunut tai jossa se yhteisön säädöksen tai kansainvälisen sopimuksen määräysten mukaan katsotaan tapahtuneeksi.

Jollei eurooppapatenttien myöntämisestä Münchenissä 5 päivänä lokakuuta 1973 allekirjoitetun yleissopimuksen (Euroopan patenttisopimus) mukaisesta Euroopan patenttiviraston toimivallasta muuta johdu, jokaisen sopimusvaltion tuomioistuimet ovat asianosaisten kotipaikasta riippumatta yksinomaisesti toimivaltaisia tutkimaan kaikki sanotun valtion osalta myönnettyjen eurooppalaisten patenttien rekisteröintiä tai pätevyyttä koskevat asiat, riitautettiinpa kyseinen rekisteröinti tai pätevyys kanneteitse tai oikeudenkäyntiväitteellä.

5. asiassa, joka koskee tuomioiden täytäntöönpanoa, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa täytäntöönpano on tapahtuva tai tapahtunut.

7 JAKSO

Tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus

23 artikla

1. Jos asianosaiset, joista ainakin yhden kotipaikka on sopimusvaltiossa, ovat sopineet, että syntynyt riita tai tietyistä oikeussuhteesta syntyvät vastaiset riidat on ratkaistava sopimusvaltion tuomioistuimessa tai tuomioistuimissa, tuolla tuomioistuimella tai noilla tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista asia. Toimivalta on yksinomainen, jos asianosaiset eivät toisin ole sopineet. Tällainen toimivaltaa koskeva sopimus on tehtävä:
 - a) kirjallisesti tai, jos se on tehty suullisesti, se on vahvistettava kirjallisesti, tai
 - b) sellaisessa muodossa, joka vastaa asianosaisten välille muodostunutta käytäntöä, tai
 - c) kansainvälisessä kaupassa sellaista muotoa noudattaen, joka vastaa sellaista kauppatapaa, jonka asianosaiset tunsivat tai joka heidän olisi pitänyt tuntea ja joka on kyseisen tyyppisten sopimusten osapuolten kyseisellä kaupan alalla laajalti tuntema ja säännöllisesti noudattama.
2. Kirjallisena pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää pysyvä tallenne sopimuksesta.
3. Jos kummankaan tuollaisen sopimuksen tehneen asianosaisten kotipaikka ei ole sopimusvaltiossa, toisten sopimusvaltioiden tuomioistuimet eivät ole toimivaltaisia tutkimaan asiaa, paitsi jos sopimuksen mukaan toimivaltainen tuomioistuin on katsonut tai toimivaltaiset tuomioistuimet ovat katsoneet, ettei sillä tai niillä ole toimivaltaa asiassa.
4. Sen sopimusvaltion tuomioistuimella tai tuomioistuimilla, jonka tai joiden toimivallasta on sovittu trustin perustamista koskevassa asiakirjassa, on yksinomainen toimivalta tutkia kanne, joka on nostettu trustin perustajaa, trusteea tai trustin edunsaajaa vastaan, jos asia koskee näiden henkilöiden välisiä suhteita taikka heidän oikeuksiaan tai velvollisuuksiaan trustissa.
5. Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat sopimukset ja vastaavat määräykset trustin perustamista koskevassa asiakirjassa ovat vailla oikeusvaikutusta, jos ne ovat ristiriidassa 13, 17 ja 21 artiklan määräysten kanssa tai jos tuomioistuimet, joiden toimivalta on sopimuksella poissuljettu, ovat 22 artiklan mukaan yksinomaisesti toimivaltaisia.

24 artikla

Sen toimivallan lisäksi, joka sopimusvaltion tuomioistuimella on tämän yleissopimuksen muiden määräysten nojalla, tuomioistuin on toimivaltainen, jos vastaaja vastaa kyseisessä tuomioistuimessa. Tätä määräystä ei kuitenkaan sovelleta, jos vastaaja on vastannut kiistääkseen toimivallan tai jos toinen tuomioistuin on 22 artiklan mukaan yksinomaisesti toimivaltainen.

8 JAKSO

Tuomioistuimen toimivallan ja menettelyn edellytysten tutkiminen*25 artikla*

Jos kanne, joka on nostettu sopimusvaltion tuomioistuimessa, koskee pääasiallisesti asiaa, jonka toisen sopimusvaltion tuomioistuin on 22 artiklan mukaan yksinomaisesti toimivaltainen tutkimaan, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia tutkimatta.

26 artikla

1. Jos sopimusvaltiossa nostetaan kanne sellaista vastaajaa vastaan, jonka kotipaikka on toisessa sopimusvaltiossa, ja jos vastaaja ei vastaa, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia tutkimatta, jollei se ole toimivaltainen tämän yleissopimuksen määräysten mukaan.
2. Tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus tai muu vastaava asiakirja niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa tai että kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.
3. Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa Haagissa 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn yleissopimuksen 15 artiklan määräyksiä sovelletaan 2 kohdan sijasta, jos haastehakemus tai muu vastaava asiakirja oli annettava tiedoksi sanotun yleissopimuksen mukaisesti.
4. Euroopan yhteisön jäsenvaltiot, joita sitoo 29 päivänä toukokuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1348/2000 tai Euroopan yhteisön ja Tanskan kuningaskunnan välillä oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa Brysselissä 19 päivänä lokakuuta 2005 allekirjoitettu sopimus, soveltavat keskinäisissä suhteissaan sanotun asetuksen 19 artiklan säännöksiä, jos haastehakemus tai muu vastaava asiakirja oli annettava tiedoksi sanotun asetuksen tai sopimuksen mukaisesti.

9 JAKSO

Vireilläolo ja samassa yhteydessä käsiteltävät kanteet*27 artikla*

1. Jos tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita eri sopimusvaltioissa, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu, on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen.
2. Kun on ratkaistu, että se tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen, tulee muiden tuomioistuinten tuon tuomioistuimen toimivallan vuoksi jättää asia tutkimatta.

28 artikla

1. Jos kanteet, jotka ovat vireillä tuomioistuimissa eri sopimusvaltioissa, liittyvät toisiinsa, tuomioistuin, jossa kanne on myöhemmin nostettu, voi keskeyttää asian käsittelyn.
2. Jos nämä kanteet ovat vireillä alimmassa oikeusasteessa, mikä tahansa tuomioistuin, jossa kanne on nostettu myöhemmin, voi asianosaisen pyynnöstä myös jättää asian tutkimatta, jos tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen tutkimaan kyseiset kanteet ja niiden yhdistäminen on tämän tuomioistuimen lain mukaan sallittua.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa katsotaan kanteiden liittyvän toisiinsa silloin, kun niiden välillä on niin läheinen yhteys, että kanteiden käsitteleminen ja ratkaiseminen yhdessä näyttää tarpeelliselta, jotta kanteiden käsitteleminen eri oikeudenkäynneissä ei johtaisi ristiriitaisiin tuomioihin.

29 artikla

Jos useampi tuomioistuin on yksinomaisesti toimivaltainen, on muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu, jätettävä asia tutkimatta.

30 artikla

Tätä jaksoa sovellettaessa asian katsotaan olevan vireillä tuomioistuimessa:

1. ajankohtana, jona haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä häneltä edellytettyihin toimiin haasteen antamiseksi tiedoksi vastajalle, tai
2. jos asiakirja on annettava tiedoksi ennen sen jättämistä tuomioistuimeen, ajankohtana, jona tiedoksiantosta vastaava viranomainen ottaa sen vastaan, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt ryhtymättä häneltä edellytettyihin toimiin asiakirjan jättämiseksi tuomioistuimeen.

10 JAKSO

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet*31 artikla*

Sopimusvaltion lain mukaisia väliaikaisia toimenpiteitä tai turvaamistoimia voidaan pyytää sanotun valtion tuomioistuimilta myös silloin, kun toisen sopimusvaltion tuomioistuin on tämän yleissopimuksen mukaan toimivaltainen tutkimaan pääasian.

III OSASTO

TUNNUSTAMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO*32 artikla*

Tuomiolla tarkoitetaan tässä yleissopimuksessa jokaista sopimusvaltion tuomioistuimen ratkaisua riippumatta siitä, kutsutaanko sitä tuomioksi, päätökseksi, täytäntöönpanomääräykseksi vai joksikin muuksi, samoin kuin tuomioistuimen virkamiehen oikeudenkäyntikuluja koskevaa päätöstä.

1 JAKSO

Tunnustaminen*33 artikla*

1. Tuomio, joka on annettu sopimusvaltiossa, tunnustetaan ilman eri menettelyä toisissa sopimusvaltioissa.
2. Jos kysymys tuomion tunnustamisesta sellaisenaan on riidan kohteena, voi jokainen, jonka etua tuomion tunnustaminen koskee, pyytää tämän osaston 2 ja 3 jaksossa tarkoitettussa menettelyssä vahvistettavaksi, että tuomio on tunnustettava.
3. Jos tuomioon vedotaan asiassa, joka on vireillä sopimusvaltiossa, ja tuon asian ratkaisu riippuu siitä, onko tuomio tunnustettava, on asiaa käsittelevä tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tunnustamista koskevan kysymyksen.

34 artikla

Tuomiota ei tunnusteta, jos

1. tunnustaminen on selkeästi vastoin sen valtion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), missä tunnustamista pyydetään;
2. tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä;
3. tuomio on ristiriidassa sellaisen tuomion kanssa, joka on annettu samojen asianosaisten välillä siinä valtiossa, missä tunnustamista pyydetään;

4. tuomio on ristiriidassa toisessa sopimusvaltiossa tai kolmannessa valtiossa samaa asiaa koskevan ja samojen asianosaisten välillä aikaisemmin annetun tuomion kanssa ja viimeksi mainittu tuomio täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä valtiossa, missä tunnustamista pyydetään.

35 artikla

1. Tuomiota ei tunnusteta myöskään silloin, kun II osaston 3, 4 ja 6 jakson määräyksiä ei ole noudatettu, eikä 68 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa. Tuomion tunnustamisesta voidaan kieltäytyä myös missä tahansa 64 artiklan 3 kohdassa tai 67 artiklan 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa.
2. Sen valtion tuomioistuin tai viranomainen, missä tunnustamista pyydetään, on tutkiessaan, onko olemassa jokin edellä olevassa kohdassa tarkoitettu toimivaltaperuste, sidottu niihin tosiseikkoihin, joihin tuomiovaltion tuomioistuin on perustanut toimivaltansa.
3. Jollei 1 kohdan määräyksistä muuta johdu, tuomiovaltion tuomioistuinten toimivaltaa ei saa tutkia. Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat määräykset eivät kuulu 34 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin oikeusjärjestyksen perusteisiin.

36 artikla

Ulkomaista tuomiota ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.

37 artikla

1. Jos sopimusvaltion tuomioistuimessa haetaan toisessa sopimusvaltiossa annetun tuomion tunnustamista, tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyä, jos tuomioon on haettu muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin.
2. Jos sopimusvaltion tuomioistuimessa haetaan Irlannissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa annetun tuomion tunnustamista, tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyä, jos tuomion täytäntöönpanoa on tuomiovaltiossa muutoksenhaun vuoksi lykätty.

2 JAKSO

Täytäntöönpano

38 artikla

1. Tuomio, joka on annettu sopimusvaltiossa ja joka on siellä täytäntöönpanokelpoinen, on pantava täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa, kun tuomio asiaan osallisen hakemuksesta on siellä julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi.
2. Yhdistyneessä kuningaskunnassa on kuitenkin sellaiset tuomiot pantava täytäntöön Englannissa ja Walesissa, Skotlannissa tai Pohjois-Irlannissa, jotka asiaan osallisen pyynnöstä on rekisteröity täytäntöönpanoa varten asianomaisessa Yhdistyneen kuningaskunnan osassa.

39 artikla

1. Hakemuksen ottaa vastaan liitteessä II olevassa luettelossa mainittu tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen.
2. Alueellinen toimivalta määräytyy sen asianosaisen kotipaikan mukaan, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, tai täytäntöönpanopaikkakunnan perusteella.

40 artikla

1. Hakemus jätetään sen valtion lain mukaisesti, missä täytäntöönpanoa pyydetään.
2. Hakijan on ilmoitettava osoite tiedoksiantoja varten sen tuomioistuimen tuomiopiirin alueella, jolta täytäntöönpanoa pyydetään. Jos kyseisen valtion laki ei tunne sellaisen paikallisen osoitteen ilmoittamista, hakijan on nimettävä oikeudenkäyntiasiamies.
3. Hakemukseen on liitettävä 53 artiklassa tarkoitettut asiakirjat.

41 artikla

Tuomio julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi heti, kun 53 artiklan edellyttämät muodollisuudet on täytetty, suorittamatta 34 ja 35 artiklan mukaista tarkistusta. Asianosaisella, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei menettelyn tässä vaiheessa ole oikeutta tulla kuulluksi.

42 artikla

1. Hakijalle on viivytyksettä annettava tiedoksi täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevasta hakemuksesta annettu päätös sen valtion lain mukaisesti, missä täytäntöönpanoa pyydetään.
2. Päätös täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta on annettava tiedoksi sille osapuolelle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ja päätökseen on liitettävä tuomio, jos sitä ei jo ole annettu tälle tiedoksi.

43 artikla

1. Kumpikin asianosainen voi hakea muutosta täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevasta hakemuksesta annettuun päätökseen.
2. Muutosta on haettava liitteessä III mainitulta tuomioistuimelta.
3. Muutoksenhaku on käsiteltävä kontradiktorista oikeudenkäyntiä koskevien sääntöjen mukaisesti.
4. Jos asianosainen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, jää saapumatta muutoksenhakutuomioistuimeen käsittelyyn, joka koskee hakijan tekemää muutoksenhakua, 26 artiklan 2–4 kohdan määräyksiä sovelletaan, vaikka sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei olisikaan missään sopimusvaltiossa.
5. Täytäntöönpanokelpoisuudesta annettua päätöstä koskeva muutoksenhaku on jätettävä tuomioistuimeen kuukauden sisällä päätöksen tiedoksiantamisesta. Jos sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, on muussa sopimusvaltiossa kuin siinä, missä tuomio on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi, muutoksenhaku on kaksi kuukautta siitä päivästä, kun päätös on annettu tiedoksi hänelle joko henkilökohtaisesti tai toimitettu hänen kotiosoitteeseensa. Tätä määräaikaa ei voi pidentää välimatkan perusteella.

44 artikla

Muutoksenhaun johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta ainoastaan siten kuin liitteessä IV määrätään.

45 artikla

1. Tuomioistuin, jolta muutosta haetaan 43 tai 44 artiklan mukaisesti, voi evätä tuomion julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi tai kumota täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen ainoastaan jollakin 34 ja 35 artiklassa mainituista perusteista. Sen on annettava päätöksensä viipymättä.
2. Ulkomaista tuomiota ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.

46 artikla

1. Tuomioistuin, jolta muutosta on haettu 43 tai 44 artiklan mukaan, voi sen asianosaisen pyynnöstä, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, keskeyttää asian käsittelyn, jos tuomioon on tuomiovaltiossa haettu muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin tai jos sellaisen muutoksenhakukeinon käyttämiselle säädetty aika ei ole vielä kulunut umpeen; viimeksi mainitussa tapauksessa tuomioistuin voi määrätä ajan, jonka kuluessa muutosta on haettava.
2. Jos tuomio on annettu Irlannissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on jokaista tuomiovaltiossa käytettävissä olevaa muutoksenhakukeinoa pidettävä 1 kohdassa tarkoitettuna varsinaisena muutoksenhakukeinona.
3. Tuomioistuin voi myös päättää, että täytäntöönpanon edellytyksenä on sen määräämän vakuuden asettaminen.

47 artikla

1. Jos tuomio on tunnustettava tämän yleissopimuksen mukaisesti, mikään ei estä hakijaa turvautumasta sen valtion lain mukaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin, missä täytäntöönpanoa pyydetään, turvaamistoimet mukaan lukien, vaikka 41 artiklan mukaista päätöstä tuomion julistamisesta täytäntöönpanokelpoiseksi ei ole annettu.
2. Päätös, jolla tuomio julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi, oikeuttaa ryhtymään turvaamistoiimiin.
3. Ennen kuin 43 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta annettuun päätökseen sovellettava muutoksenhaku-aika on kulunut umpeen ja ennen kuin mahdollisen muutoksenhakemuksen johdosta on annettu päätös, asianosaisen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, omaisuuteen saa kohdistaa ainoastaan turvaamistoimia.

48 artikla

1. Jos ulkomaisella tuomiolla on ratkaistu useampia vaatimuksia ja jos tuomiota ei voida julistaa täytäntöönpanokelpoiseksi kaikkien vaatimusten osalta, tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen on annettava se yhden tai useamman vaatimuksen osalta.
2. Hakija voi pyytää tuomion julistamista osittain täytäntöönpanokelpoiseksi.

49 artikla

Ulkomainen tuomio, jolla joku on veloitettu maksamaan uhkasakko, on täytäntöönpanokelpoinen siinä valtiossa, missä täytäntöönpanoa pyydetään, ainoastaan, jos tuomiovaltion tuomioistuin on lopullisesti vahvistanut uhkasakon määrän.

50 artikla

1. Jos täytäntöönpanon hakija on tuomiovaltiossa saanut korvauksetta tai osakorvausta vastaan oikeusapua tai vapautuksen kulujen tai maksujen suorittamisesta, on hänellä myös tässä jaksossa tarkoitettu menetelyssä oikeus saada sen valtion lain mukainen laajin mahdollinen oikeusapu tai vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta, missä täytäntöönpanoa pyydetään.
2. Se, joka pyytää Tanskan, Islannin tai Norjan hallintoviranomaisen elatusapuasiassa antaman päätöksen täytäntöönpanoa, voi kuitenkin vaatia täytäntöönpanovaltiossa 1 kohdassa tarkoitettuja etuja, jos hän esittää Tanskan, Islannin tai Norjan oikeusministeriön todistuksen siitä, että taloudelliset edellytykset saada kokonaan tai osittain maksutonta oikeusapua tai vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta hänen osaltaan ovat olemassa.

51 artikla

Asianosaiselta, joka sopimusvaltiossa pyytää sellaisen tuomion täytäntöönpanoa, joka on annettu toisessa sopimusvaltiossa, ei saa vaatia vakuutta, takuuta, talletusta tai muuta senkaltaista suoritusta sillä perusteella, että hän on ulkomaalainen tai että hänen kotipaikkansa tai oleskelupaikkansa ei ole täytäntöönpanovaltiossa.

52 artikla

Täytäntöönpanokelpoisuuden vahvistamista koskevassa menettelyssä ei saa valtiossa, missä täytäntöönpanoa pyydetään, periä mitään riidan kohteen arvon mukaan määräytyvää maksua tai veroa.

3 JAKSO

Yhteiset määräykset*53 artikla*

1. Asianosaisen, joka vaatii tuomion tunnustamista tai tekee hakemuksen tuomion julistamisesta täytäntöönpanokelpoiseksi, on annettava tuomiosta sellainen jäljennös, joka täyttää tarvittavat vaatimukset sen alkuperäisyyden toteamiseksi.
2. Asianosaisen, joka tekee hakemuksen tuomion julistamisesta täytäntöönpanokelpoiseksi, on esitettävä myös 54 artiklassa tarkoitettu todistus, tämän kuitenkin rajoittamatta 55 artiklan soveltamista.

54 artikla

Sopimusvaltion tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen, jossa tuomio on annettu, on asiaan osallisen pyynnöstä annettava todistus tämän yleissopimuksen liitteen V mukaista vakiolomaketta käyttäen.

55 artikla

1. Jollei 54 artiklassa tarkoitettua todistusta esitetä, tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen voi asettaa sen esittämiseksi määräajan tai hyväksyä kyseistä asiakirjaa vastaavia muita asiakirjoja tai, jos se pitää asiaa riittävästi selvitettyinä, vapauttaa hakijan asiakirjan esittämisvelvollisuudesta.

2. Tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen vaatimuksesta asiakirjoista on annettava käännös. Käännöksen on oltava sellaisen henkilön oikeaksi todistama, jolla on siihen kelpoisuus jossakin sopimusvaltiossa.

56 artikla

Edellä 53 artiklassa ja 55 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen samoin kuin asianajovaltakirjan osalta, jos sellainen on annettu, ei saa vaatia laillistamista tai vastaavaa muodollisuutta.

IV OSASTO

VIRALLISET ASIAKIRJAT JA TUOMIOISTUIMESSA TEHTY SOVINTO*57 artikla*

1. Viralliset asiakirjat (*actes authentiques*), jotka on laadittu jossakin sopimusvaltiossa, ja jotka ovat siellä täytäntöönpanokelpoisia, on pyynnöstä julistettava täytäntöönpanokelpoisiksi toisessa sopimusvaltiossa 38 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen mukaisessa menettelyssä. Tuomioistuin, jolta muutosta haetaan 43 tai 44 artiklan mukaisesti, voi evätä virallisen asiakirjan julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi tai kumota täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen ainoastaan, jos virallisen asiakirjan täytäntöönpano olisi selkeästi vastoin sen valtion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), missä täytäntöönpanoa pyydetään.

2. Myös hallintoviranomaisen luona tehtyjä tai sellaisen vahvistamia elatusvelvollisuutta koskevia sopimuksia pidetään 1 kohdassa tarkoitettuina virallisina asiakirjoina.

3. Täytäntöönpanopyynnön yhteydessä toimitetun asiakirjan on täytettävä ne edellytykset, jotka sen alkuperäisyyden toteamiseksi vaaditaan siinä valtiossa, missä asiakirja on laadittu.

4. Mitä III osaston 3 jaksossa määrätään, on noudatettava soveltuvin osin. Sen sopimusvaltion toimivaltaisen viranomaisen, jossa virallinen asiakirja on laadittu tai rekisteröity, on asiaan osallisen pyynnöstä laadittava todistus tämän yleissopimuksen liitteen VI mukaista vakiolomaketta käyttäen.

58 artikla

Sopimusvaltion tuomioistuimessa oikeudenkäynnin aikana tehty sovinto, joka on täytäntöönpanokelpoinen sanotussa valtiossa, on samoin edellytyksin kuin viralliset asiakirjat täytäntöönpanokelpoinen valtiossa, missä täytäntöönpanoa pyydetään. Sen sopimusvaltion tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen, jossa sovinto tehtiin, on asiaan osallisen pyynnöstä annettava todistus tämän yleissopimuksen liitteen V mukaista vakiolomaketta käyttäen.

V OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET*59 artikla*

1. Ratkaistessaan, onko asianosaisen kotipaikka sopimusvaltiossa, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä, on tuomioistuimen sovellettava kansallista lakiaan.

2. Jos asianosaisen kotipaikka ei ole sopimusvaltiossa, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä, tuomioistuimen on ratkaistessaan, onko asianosaisen kotipaikka toisessa sopimusvaltiossa, sovellettava tuon valtion lakia.

60 artikla

1. Tätä yleissopimusta sovellettaessa yhtiön tai muun oikeushenkilön kotipaikka on paikkakunta, missä sillä on:
 - a) sääntömääräinen kotipaikka; tai
 - b) keskushallinto; tai
 - c) pääasiallinen toimipaikka.
2. Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin osalta sääntömääräistä kotipaikkaa vastaa ”registered office” tai jos sellaista ei ole missään, perustamispaikka, tai jos sellaista ei ole missään, paikka, jonka lain mukaisesti muodostaminen tapahtui.
3. Kun sopimusvaltion tuomioistuimen on siinä vireillä olevassa asiassa ratkaistava, sijaitseeko trustin kotipaikka sen alueella, tuomioistuin soveltaa kansainvälisen yksityisoikeuden säännöksiään.

61 artikla

Henkilö, jonka kotipaikka on sopimusvaltiossa, ja jota syytetään toisen sopimusvaltion, jonka kansalainen hän ei ole, rikostuomioistuimessa tuottamuksellisesta rikoksesta, voi käyttää puolustajanaan tähän tehtävään oikeutettua henkilöä siinäkin tapauksessa, että hän ei saavu tuomioistuimeen henkilökohtaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisen lain edullisempien säännösten soveltamista. Asiaa käsittelevä tuomioistuin voi kuitenkin määrätä, että vastaajan on saavuttava henkilökohtaisesti; jos määräystä ei ole noudatettu, yksityisoikeudellista vaatimusta koskevaa tuomiota, joka on annettu ilman, että kyseisellä henkilöllä on ollut mahdollisuus puolustautua, ei tarvitse tunnustaa eikä panna täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa.

62 artikla

Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan ’tuomioistuimella’ myös mitä tahansa viranomaisia, jotka sopimusvaltio on nimennyt käyttämään toimivaltaa tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

VI OSASTO

SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET

63 artikla

1. Tätä yleissopimusta sovelletaan ainoastaan sellaisiin oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille, ja sellaisiin virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu sen jälkeen kun tämä yleissopimus on tullut voimaan asiakirjan laatineessa valtiossa, sekä, jos pyydetään tuomion tai virallisten asiakirjojen tunnustamista tai täytäntöönpanoa, siinä valtiossa, jolle pyyntö on osoitettu.
2. Jos oikeudenkäynti oli pantu vireille tuomion antaneessa valtiossa ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa, tuomiot, jotka on annettu tuon ajankohdan jälkeen, on tunnustettava ja pantava täytäntöön III osaston määräysten mukaisesti:
 - a) jos oikeudenkäynti tuomiovaltiossa oli pantu vireille sen jälkeen, kun Luganossa 16 päivänä syyskuuta 1988 allekirjoitettu yleissopimus oli tullut voimaan sekä siinä valtiossa, missä tuomio on annettu, että siinä valtiossa, jolle pyyntö on osoitettu;
 - b) kaikissa muissa tapauksissa, jos sovelletut toimivaltasäännökset vastaavat II osaston määräyksiä tai sellaisen yleissopimuksen määräyksiä, joka asian tullessa vireille oli voimassa sen valtion, missä tuomio on annettu, ja sen valtion, jolle pyyntö on osoitettu, välillä.

VII OSASTO

SUHDE NEUVOSTON ASETUKSEEN (EY) N:O 44/2001 JA MUIHIN SÄÄDÖKSIIN

64 artikla

1. Tämä yleissopimus ei vaikuta siihen, miten Euroopan yhteisön jäsenvaltioita soveltavat tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 44/2001 ja sen muutoksia, Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitettua

yleissopimusta tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla ja tämän yleissopimuksen tulkitsemisesta yhteisöjen tuomioistuimessa Luxemburgissa 3 päivänä kesäkuuta 1971 allekirjoitettua pöytäkirjaa, sellaisina kuin ne ovat muutettuina Euroopan yhteisöön liittyvien valtioiden liittymisestä sanottuun yleissopimukseen ja pöytäkirjaan tehdyillä yleissopimuksilla, sekä Euroopan yhteisön ja Tanskan kuningaskunnan välillä Brysselissä 19 päivänä lokakuuta 2005 allekirjoitettua sopimusta tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla.

2. Tätä yleissopimusta on kuitenkin aina sovellettava:

- a) tuomioistuimen toimivaltaa koskevissa asioissa, jos vastaajalla on kotipaikka sellaisessa valtiossa, jossa sovelletaan tätä yleissopimusta mutta ei mitään tämän artiklan 1 kohdassa mainituista säädöksistä, tai jos sellaisen valtion tuomioistuin on toimivaltainen tämän yleissopimuksen 22 tai 23 artiklan nojalla;
- b) kun on kysymys 27 ja 28 artiklassa tarkoitettusta vireilläolosta ja toisiinsa liittyvistä kanteista ja kanne on nostettu sekä valtiossa, jossa sovelletaan yleissopimusta mutta ei mitään tämän artiklan 1 kohdassa mainituista säädöksistä, ja valtiossa, jossa sovelletaan sekä tätä yleissopimusta että jotakin tämän artiklan 1 kohdassa mainittua säädöstä;
- c) kun on kysymys tuomion tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, jos joko tuomiovaltio tai valtio, jolle pyyntö on osoitettu, ei sovelle mitään tämän artiklan 1 kohdassa mainituista säädöksistä.

3. Tunnustaminen tai täytäntöönpano voidaan evätä paitsi III osastossa mainitulla perusteella myös silloin, kun se toimivaltaperuste, johon tuomio perustuu, poikkeaa tämän yleissopimuksen toimivaltaperusteista, ja tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään sellaista asianosaista vastaan, jonka kotipaikka on valtiossa, jossa sovelletaan tätä yleissopimusta mutta ei mitään tämän artiklan 1 kohdassa mainituista säädöksistä, jollei tuomiota tästä huolimatta voida tunnustaa tai panna täytäntöön sen valtion lain mukaan, jolle pyyntö on osoitettu.

65 artikla

Rajoittamatta 63 artiklan 2 kohdan sekä 66 ja 67 artiklan soveltamista, tämä yleissopimus korvaa sopimusvaltioiden osalta ne yleissopimukset, jotka on tehty kahden tai useamman tällaisen valtion kesken ja jotka koskevat samoja aiheita kuin ne, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan. Tämä yleissopimus korvaa erityisesti liitteessä VII mainitut yleissopimukset.

66 artikla

1. Edellä 65 artiklassa tarkoitettut valtiosopimukset ovat edelleen voimassa sellaisissa asioissa, joissa tätä yleissopimusta ei sovelleta.
2. Ne ovat edelleen voimassa myös niiden tuomioiden osalta, jotka on annettu, ja niiden virallisten asiakirjojen osalta, jotka on laadittu ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa.

67 artikla

1. Tämä yleissopimus ei vaikuta tuomioistuinten toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista taikka täytäntöönpanoa erityisillä oikeudenaloilla säänteleviin sopimuksiin, jotka sitovat tämän yleissopimuksen osapuolia ja/tai sopimusvaltioita. Tiettyjen sopimuspuolten välillä tehdyistä muista sopimuksista johtuvien velvoitteiden soveltamista rajoittamatta tämä yleissopimus ei estä sopimuspuolia liittymästä tällaisiin yleissopimuksiin.
2. Tämä yleissopimus ei estä erityistä oikeudenalaa koskevan yleissopimuksen osapuolena olevan sopimusvaltion tuomioistuinta vetoamasta kyseisen sopimuksen mukaisiin perusteisiin toimivaltansa osalta silloinkin, kun vastaajan kotipaikka on toisessa sopimusvaltiossa, joka ei ole tuon sopimuksen osapuoli. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen on kuitenkin sovellettava tämän yleissopimuksen 26 artiklaa.
3. Tuomiot, jotka on antanut erityistä oikeudenalaa koskevaan yleissopimukseen toimivaltansa perustanut tuomioistuin sopimusvaltiossa, on tunnustettava ja pantava täytäntöön muissa sopimusvaltioissa tämän yleissopimuksen III osaston mukaisesti.

4. Tunnustaminen tai täytäntöönpano voidaan evätä paitsi III osastossa mainitulla perusteella myös silloin, kun erityistä oikeudenalaa koskeva yleissopimus ei sido valtiota, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, ja henkilöllä, jota vastaan tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, on kotipaikka tuossa valtiossa, tai jos valtio, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, on Euroopan yhteisön jäsenvaltio ja tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään jossakin yhteisön jäsenvaltiossa sellaisten yleissopimusten nojalla, jotka Euroopan yhteisön on tehtävä, jollei tuomiota tästä huolimatta voida tunnustaa tai panna täytäntöön sen valtion lain mukaan, jolle pyyntö on osoitettu.

5. Jos erityistä oikeudenalaa koskeva yleissopimus, jonka osapuolia ovat sekä valtio, jossa tuomio on annettu, että valtio, jolle pyyntö on osoitettu, sisältää tuomion tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevia ehtoja, niitä on noudatettava. Kuitenkin voidaan aina soveltaa niitä tämän yleissopimuksen määräyksiä, jotka koskevat tuomion tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa noudatettavaa menettelyä.

68 artikla

1. Tämä yleissopimus ei vaikuta sopimukseen, joilla sopimusvaltiot ovat ennen tämän yleissopimuksen voimaantuloa sitoutuneet olemaan tunnustamatta tuomiota, joka on annettu toisessa sopimusvaltiossa sellaista vastaajaa vastaan, jonka kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka on kolmannessa maassa, jos tuomion antaneen tuomioistuimen toimivalta 4 artiklassa tarkoitettussa tapauksessa on voinut perustua ainoastaan johonkin 3 artiklan toisessa kohdassa mainittuun toimivaltaperusteeseen. Tiettyjen sopimuspuolten välillä tehdyistä muista sopimuksista johtuvien velvoitteiden soveltamista rajoittamatta tämä yleissopimus ei estä sopimuspuolia liittymästä tällaisiin yleissopimuksiin.

2. Sopimuspuoli ei saa kuitenkaan suhteessa kolmanteen valtioon sitoutua siihen, ettei se tunnusta toisen sopimusvaltion tuomioistuimen antamaa tuomiota, jos tuomion antanut tuomioistuin on perustanut toimivaltansa siihen, että vastaajalla on omaisuus siinä valtiossa tai että siellä olevaa omaisuutta on kantajan hakemuksesta takavarikoitu tai siihen on kohdistettu muu turvaamistoimi:

- a) jos kanne koskee parempaa oikeutta tuohon omaisuuteen, omaisuuden hallintaa tai oikeutta määrätä siitä, tai jos kanne koskee muuta tuohon omaisuuteen liittyvää asiaa, tai
- b) jos omaisuus on oikeudenkäynnin kohteena olevan saatavan vakuutena.

VIII OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

69 artikla

1. Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten Euroopan yhteisölle, Tanskalle ja niille valtioille, jotka ovat Euroopan vapaakauppaliiton jäseniä silloin kun yleissopimus avataan allekirjoittamista varten.

2. Tämän yleissopimuksen allekirjoittajien on ratifioitava se. Ratifioimiskirjat talletetaan Sveitsin liittoneuvostoon, joka toimii tämän yleissopimuksen tallettajana.

3. Ratifioinnin yhteydessä sopimuspuolet voivat antaa julistuksia pöytäkirjassa N:o 1 olevan I, II ja III artiklan mukaisesti.

4. Tämä yleissopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan kuudennen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona Euroopan yhteisö ja jokin Euroopan vapaakauppaliiton jäsen ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa.

5. Tämä yleissopimus tulee voimaan jokaisen muun sopimuspuolen osalta sitä päivää seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sanottu valtio on tallettanut ratifioimiskirjansa.

6. Pöytäkirjassa N:o 2 olevan 3 artiklan 3 kohdan soveltamista rajoittamatta tämä yleissopimus korvaa 4 ja 5 kohdan mukaisesti voimaantulopäivästään alkaen Luganossa 16 päivänä syyskuuta 1988 tehdyn yleissopimuksen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla. Muissa säädöksissä olevia viittauksia vuoden 1988 Luganon yleissopimukseen pidetään viittauksina tähän yleissopimukseen.

7. Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja 70 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen Euroopan ulkopuolella sijaitsevien alueiden keskinäisten suhteiden osalta tämä yleissopimus korvaa Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla ja tämän yleissopimuksen tulkittamisesta yhteisöjen tuomioistuimessa Luxemburgissa 3 päivänä kesäkuuta 1971 allekirjoitetun pöytäkirjan, sellaisina kuin ne ovat muutettuina Euroopan yhteisöihin liittyvien valtioiden liittymisestä sanottuun yleissopimukseen ja pöytäkirjaan tehdyillä yleissopimuksilla, alkaen päivästä, jona tämä yleissopimus tulee voimaan kyseisten alueiden osalta 73 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

70 artikla

1. Tähän yleissopimukseen voivat liittyä sen voimaantulon jälkeen
 - a) valtiot, joista tulee Euroopan vapaakauppaliiton jäseniä sen jälkeen kun tämä yleissopimus on avattu allekirjoittamista varten, 71 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti;
 - b) Euroopan yhteisön jäsenvaltiot, jotka toimivat sellaisten Euroopan ulkopuolella sijaitsevien alueiden puolesta, jotka ovat osa kyseisen jäsenvaltion aluetta tai joiden ulkosuhteista kyseinen jäsenvaltio vastaa, 71 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti;
 - c) mikä tahansa muu valtio 72 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti.
2. Kun 1 kohdassa tarkoitettut valtiot haluavat liittyä tämän yleissopimuksen sopimuspuoliksi, niiden on esitettävä tätä koskeva hakemus tallettajalle. Hakemuksen tulee sisältää 71 ja 72 artiklassa tarkoitettut tiedot ja siihen on liitettävä englannin- ja ranskankielinen käännös.

71 artikla

1. Kun jokin 70 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettu valtio haluaa tulla tämän yleissopimuksen sopimuspuoleksi,
 - a) sen on ilmoitettava tämän yleissopimuksen soveltamista varten tarvittavat tiedot;
 - b) se voi antaa julistuksia pöytäkirjassa N:o 1 olevan I ja III artiklan mukaisesti.
2. Tallettaja toimittaa 1 kohdan nojalla saamansa tiedot muille sopimuspuolille ennen kuin asianomainen valtio tallettaa liittymiskirjansa.

72 artikla

1. Kun jokin 70 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu valtio haluaa tulla tämän yleissopimuksen sopimuspuoleksi,
 - a) sen on ilmoitettava tämän yleissopimuksen soveltamista varten tarvittavat tiedot;
 - b) se voi antaa julistuksia pöytäkirjassa N:o 1 olevan I ja III artiklan mukaisesti; ja
 - c) sen on toimitettava tallettajalle tiedot erityisesti seuraavista seikoista:
 - 1) sen tuomioistuinlaitos ja erityisesti tuomarien nimittäminen ja riippumattomuus;
 - 2) oikeudenkäyntimenettelyä yksityisoikeudellisissa asioissa ja tuomioiden täytäntöönpanoa koskeva kansallinen lainsäädäntö; ja
 - 3) sen yksityisoikeudellisia menettelyjä koskeva kansainvälinen yksityisoikeus.
2. Tallettaja toimittaa 1 kohdan nojalla saamansa tiedot muille sopimuspuolille ennen kuin se kutsuu asianomaisen valtion liittymään yleissopimukseen tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti.

3. Edellä olevan 4 kohdan estämättä tallettaja kutsuu asianomaisen valtion liittymään yleissopimukseen vain jos se on saanut tähän sopimuspuolten yksimielisen suostumuksen. Sopimuspuolten on pyrittävä antamaan suostumuksensa viimeistään vuoden kuluessa siitä kun tallettaja on esittänyt liittymiskutsun.

4. Yleissopimus tulee voimaan ainoastaan liittyvän valtion ja niiden sopimuspuolten välisissä suhteissa, jotka eivät ole vastustaneet sanotun valtion liittymistä yleissopimukseen ennen liittymiskirjan tallettamista seuraavan kolmannen kalenterikuukauden ensimmäistä päivää.

73 artikla

1. Liittymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

2. Yleissopimus tulee voimaan 70 artiklassa tarkoitetun liittyvän valtion osalta sitä päivää seuraavan kolmannen kalenterikuukauden ensimmäisenä päivänä, jona liittymiskirja on talletettu. Liittynyttä valtiota pidetään mainitusta ajankohdasta lukien yleissopimuksen sopimuspuolena.

3. Kukin sopimuspuoli voi toimittaa tallettajalle tämän yleissopimuksen tekstin asianomaisen sopimuspuolen kielellä tai kielillä, ja teksti on todistusvoimainen, jos sopimuspuolet niin sopivat pöytäkirjassa N:o 2 olevan 4 artiklan mukaisesti.

74 artikla

1. Tämä yleissopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi.

2. Jokainen sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa yleissopimuksen lähettämällä siitä ilmoituksen tallettajalle.

3. Irtisanominen tulee voimaan sen kalenterivuoden päättyessä, joka seuraa kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tallettaja on ottanut vastaan irtisanomista koskevan ilmoituksen.

75 artikla

Tämän yleissopimuksen liitteenä ovat:

- pöytäkirja N:o 1, joka koskee eräitä toimivaltaa, menettelyä ja täytäntöönpanoa koskevia kysymyksiä,
- pöytäkirja N:o 2, joka koskee tämän yleissopimuksen yhdenmukaista tulkintaa ja pysyvää komiteaa,
- pöytäkirja N:o 3, joka koskee tämän yleissopimuksen 67 artiklan soveltamista,
- liitteet I–IV ja liite VII, jotka koskevat tämän yleissopimuksen soveltamiseen liittyviä tietoja,
- liitteet V ja VI, jotka sisältävät tämän yleissopimuksen 54, 58 ja 57 artiklassa tarkoitetut todistukset,
- liite VIII, jossa luetellaan tämän yleissopimuksen 79 artiklassa tarkoitetut todistusvoimaiset kielet ja
- liite IX, joka koskee pöytäkirjassa N:o 1 olevan II artiklan soveltamista.

Nämä pöytäkirjat ja liitteet ovat erottamaton osa tätä yleissopimusta.

76 artikla

Jokainen sopimuspuoli voi pyytää tämän yleissopimuksen tarkistamista, tämän kuitenkin vaikuttamatta 77 artiklan soveltamiseen. Tällöin tallettajan on kutsuttava koolle pysyvä komitea pöytäkirjassa N:o 2 olevan 4 artiklan mukaisesti.

77 artikla

1. Sopimuspuolten on ilmoitettava tallettajalle kaikkien niiden lakien tekstit, joilla muutetaan liitteissä I–IV esitettyjä luetteloita, sekä kaikki poistot tai lisäykset liitteessä VII esitettyyn luetteloon ja niiden voimaantulopäivä. Ilmoitukset on tehtävä kohtuullisen ajan kuluessa ennen muutosten voimaantuloa, ja niihin on liitettävä englannin- ja ranskankielinen käännös. Tallettaja tekee liitteisiin vastaavat muutokset kuultuaan pysyvää komiteaa pöytäkirjassa N:o 2 olevan 4 artiklan mukaisesti. Tätä varten sopimuspuolten on toimitettava niiden viralliselle kielelle tehty käännös muutoksista.

2. Pysyvä komitea tekee tämän yleissopimuksen liitteisiin V–VI ja VIII–IX tarvittavat muutokset pöytäkirjassa N:o 2 olevan 4 artiklan mukaisesti.

78 artikla

1. Tallettaja ilmoittaa sopimuspuolille
 - a) kunkin ratifiointi- tai liittymiskirjan tallettamisesta;
 - b) yleissopimuksen voimaantulopäivän kunkin sopimuspuolen osalta;
 - c) pöytäkirjaan N:o 1 sisältyvän I–IV artiklan mukaisesti annetut julistukset;
 - d) 74 artiklan 2 kohdan, 77 artiklan 1 kohdan ja pöytäkirjassa N:o 3 olevan 4 kohdan mukaisesti tehdyt ilmoitukset.
2. Ilmoitusten mukana toimitetaan niiden englannin- ja ranskankieliset käännökset.

79 artikla

Tämä yleissopimus, joka on laadittu yhtenä alkuperäiskappaleena liitteessä VIII luetelluilla kielillä, jotka ovat kaikki yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Sveitsin liittoneuvoston arkistoon. Sveitsin liittoneuvosto toimittaa kullekin sopimuspuolelle oikeaksi todistetun jäljennöksen.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Съставено в Лугано на тридесети октомври две хиляди и седма година.

Hecho en Lugano el treinta de octubre de dos mil siete.

V Luganu dne třicátého října dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lugano, den tredivte oktober to tusind og syv.

Geschehen zu Lugano am dreißigsten Oktober zweitausendsieben.

Lugano, kolmekümnes oktoober kaks tuhat seitse

Έγινε στο Λουγκάνο στις τριάντα Οκτωβρίου του έτους δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lugano, on the thirtieth day of October in the year two thousand and seven.

Fait à Lugano, le trente octobre deux mille sept.

Arna dhéanamh in Lugano, an tríochadú lá de Dheireadh Fómhair sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lugano, addì trenta ottobre duemilasette

Gerður í Lúganó þrítugasta dag október mánaðar árið tvö þúsund og sjö.

Lugāno, divi tūkstoši septītā gada trīsdesmitajā oktobrī.

Priimta Lugane, du tūkstanèiai septintais metais spalio trisdešimtà dienà.

Kelt Luganóban, a kétezer-hetedik év október havának harmincadik napján.

Magħmul f'Lugano, fit-tlethax-il jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u seba'.

Gedaan te Lugano, op dertig oktober tweeduizend zeven.

Utferdiget i Lugano den trettiende oktober totusenogsyv.

Sporządzono w Lugano dnia trzydziestego października dwa tysiące siódmego roku

Feito em Lugano, aos trinta dias de Outubro do ano de dois mil e sete

Înceiată la Lugano, la treizeci octombrie anul două mii șapte.

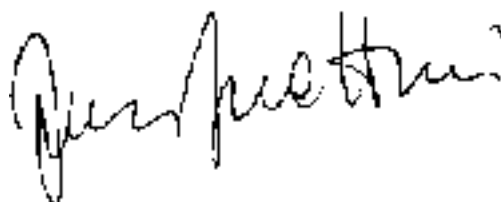
V Lugane tridsiateho oktobra dvetisícšedem.

Sestavljeno v Luganu, tridesetega oktobra leta dva tisoč sedem.

Tehty Luganossa kolmantenakymmenentenä päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Utfärdad i Lugano den trettionde oktober år tjugohundrasju.

За Европейската общност
 Por la Comunidad Europea
 Za Evropské společenství
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Euroopa Ühenduse nimel
 Thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh
 Per la Comunità europea
 Europos Kopienas vārdā
 az Európai Közösség részéről
 Ghall-Komunità Ewropea
 Voor de Europese Gemeenschap
 W imieniu Wspólnoty Europejskiej
 Pela Comunidade Europeia
 Pentru Comunitatea Europeană
 Za Európske spoločenstvo
 Za Evropsko skupnost
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar

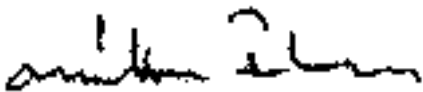
For Kongeriget Danmark

Fyrir hönd lýðveldisins Íslands

For Kongeriket Norge

Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
 Pour la Confédération suisse
 Per la Confederazione svizzera

PÖYTÄKIRJA N:o 1**eräistä toimivaltaa, menettelyä ja täytäntöönpanoa koskevista kysymyksistä**

KORKEAT SOPIMUSPUOLET OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I artikla

1. Oikeudenkäynti- ja muut asiakirjat, jotka on laadittu sopimusvaltiossa ja jotka on annettava tiedoksi henkilölle, joka oleskelee toisessa sopimusvaltiossa, on lähetettävä noudattaen menettelyjä, joista määrätään näiden valtioiden välillä sovellettavissa yleissopimuksissa tai sopimuksissa.
2. Jos se sopimuspuoli, jonka alueella tiedoksianto on toimitettava, ei ole tallettajalle annettulla julistuksella sitä vastustanut, myös sen valtion virkamies, missä asiakirjat on laadittu, voi toimittaa nämä asiakirjat suoraan sen valtion virkamiehelle, jossa tiedoksiannon vastaanottaja on. Tässä tapauksessa alkuperävaltion virkamies lähettää jäljennöksen asiakirjasta sille vastaanottajavaltion virkamiehelle, joka on toimivaltainen antamaan sen tiedoksi vastaanottajalle. Tämä tiedoksianto tapahtuu sillä tavalla kuin vastaanottavan valtion laissa on säädetty. Tiedoksianto vahvistetaan todistuksella, joka lähetetään suoraan alkuperävaltion virkamiehelle.
3. Euroopan yhteisön jäsenvaltiot, joita sitoo 29 päivänä toukokuuta 2000 tehty neuvoston asetus (EY) N:o 1348/2000 tai Euroopan yhteisön ja Tanskan kuningaskunnan välillä oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa Brysselissä 19 päivänä lokakuuta 2005 allekirjoitettu sopimus, soveltavat keskinäisissä suhteissaan mainittua asetusta ja sopimusta.

II artikla

1. Edellä 6 artiklan 2 alakohdassa ja 11 artiklassa tarkoitettua takaus- tai takautumisvaatimusta tai sivullisvaatimusta koskevaa muuta kannetta koskeviin toimivaltaperusteisiin ei voida täysmääräisesti vedota liitteessä IX luetelluissa sopimusvaltioissa. Henkilö, jonka kotipaikka on toisessa sopimusvaltiossa, voidaan kutsua tuomioistuimeen liitteessä IX mainittujen sääntöjen mukaisesti.
2. Euroopan yhteisö voi ratifioinnin yhteydessä julistaa, että 6 artiklan 2 kohdassa ja 11 artiklassa tarkoitettua takaus- tai takautumisvaatimusta tai sivullisvaatimusta koskevaa kannetta koskeviin toimivaltaperusteisiin ei voida vedota eräissä muissa jäsenvaltioissa, ja antaa tiedot sovellettavista säännöistä.
3. Muissa sopimusvaltioissa 6 artiklan 2 alakohdan tai 11 artiklan nojalla annetut tuomiot on tunnustettava ja pantava täytäntöön 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa valtioissa III osaston mukaisesti. Vaikutukset, jotka näissä valtioissa annetuilla tuomioilla 1 ja 2 kohdan määräyksiä sovellettaessa on kolmanteen henkilöön nähdä, on tunnustettava myös muissa sopimusvaltioissa.

III artikla

1. Sveitsi varaa itselleen oikeuden julistaa ratifiointikirjansa tallettamisen yhteydessä, että se ei sovelle 34 artiklan 2 kohdan määräyksen seuraavaa osaa:

”paitsi jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä”.

Jos Sveitsi antaa tällaisen selityksen, muut sopimuspuolet soveltavat samaa varaamaa Sveitsin tuomioistuimissa annettuihin tuomioihin.

2. Sopimuspuolet voivat, antamalla tätä koskevan julistuksen, pidättää itselleen 70 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuissa liittyvissä valtioissa annettujen tuomioiden osalta seuraavat oikeudet:

- a) 1 kohdassa mainittu oikeus, ja
- b) 39 artiklassa mainitun viranomaisen oikeus tutkia oma-aloitteisesti, 41 artiklan määräyksistä riippumatta, onko olemassa jokin syy kieltäytyä tuomion tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta.

3. Jos jokin sopimuspuoli on esittänyt tällaisen varauman jotakin 2 kohdassa tarkoitettua liittyvää valtiota vastaan, tämä liittyvä valtio voi, antamalla julistuksen, pidättää itselleen saman oikeuden suhteessa tuon sopimuspuolen tuomioistuimissa annettuihin tuomioihin.

4. Edellä 1 kohdassa mainittua varaumaa lukuun ottamatta julistukset ovat voimassa viisi vuotta kerrallaan, ja ne voidaan uusia tällaisen jakson päättyessä. Sopimuspuolen on ilmoitettava 2 kohdassa tarkoitetun julistuksen uusimisesta viimeistään kuusi kuukautta ennen tällaisen kauden päättymistä. Liittyvä valtio voi uusia 3 kohdan nojalla annetun julistuksensa vasta sen jälkeen kun 2 kohdan nojalla tehty vastaava julistus on uusittu.

IV artikla

Tässä pöytäkirjassa tarkoitettut julistukset voidaan milloin tahansa peruuttaa tallettajalle tehtävällä ilmoituksella. Ilmoitusten mukana on toimitettava niiden englannin- ja ranskankieliset käännökset. Sopimuspuolten on toimitettava niistä käännökset omalle kielelleen. Tällainen peruuttaminen tulee voimaan ilmoitusta seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

PÖYTÄKIRJA N:o 2**yleissopimuksen yhdenmukaisesta tulkinnasta ja pysyvästä komiteasta**

JOHDANTO

KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

OTTAVAT HUOMIOON tämän yleissopimuksen 75 artiklan,

OTTAVAT HUOMIOON tämän yleissopimuksen, vuoden 1988 Luganon yleissopimuksen ja tämän yleissopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa mainittujen säädösten välisen läheisen asiayhteyden,

OTTAVAT HUOMIOON, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta antaa ratkaisuja tämän yleissopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa mainittuihin säädöksiin sisältyvien säännösten ja määräysten tulkinnasta,

OTTAVAT HUOMIOON, että tästä yleissopimuksesta tulee osa yhteisön sääntöjä ja että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on sen vuoksi toimivalta antaa ratkaisuja tämän yleissopimuksen määräysten tulkinnasta siltä osin kuin on kyse sen soveltamisesta Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden tuomioistuimissa,

OVAT TIETOISIA Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ennen tämän yleissopimuksen allekirjoittamista antamista, tämän yleissopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa mainittujen säädösten tulkintaa koskevista ratkaisuksista, ja vuoden 1988 Luganon yleissopimuksen sopimuspuolten tuomioistuinten ennen tämän yleissopimuksen allekirjoittamista antamista sanotun yleissopimuksen tulkintaa koskevista ratkaisuksista,

OTTAVAT HUOMIOON, että vuoden 1988 Luganon yleissopimuksen ja vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen rinnakkainen tarkistaminen, jonka perusteella näistä yleissopimuksista on laadittu tarkistettu teksti, perustui olennaisilta osin edellä mainittuihin, Brysselin yleissopimusta ja Luganon yleissopimusta koskeviin päätöksiin,

KATSOVAT, että Brysselin yleissopimuksen tarkistettu teksti on Amsterdamin sopimuksen voimaantulon jälkeen sisällytetty asetukseen (EY) N:o 44/2001,

KATSOVAT, että tämä tarkistettu teksti muodosti perustan myös tämän yleissopimuksen tekstile,

PYRKIVÄT, samalla kun ne täysin tunnustavat tuomioistuinten riippumattomuuden, estämään toisistaan poikkeavia tulkintoja ja saamaan aikaan tämän yleissopimuksen määräysten samoin kuin näiden määräysten ja niiden asetuksen (EY) N:o 44/2001 ja tämän yleissopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa mainittujen muiden säädösten säännösten, jotka asiallisesti samansisältöisinä on otettu tähän yleissopimukseen, mahdollisimman yhdenmukaisen tulkinnan,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

1. Tuomioistuinten on soveltaessaan ja tulkittaessaan tämän yleissopimuksen määräyksiä kiinnitettävä asianmukaista huomiota niihin periaatteisiin, jotka ilmenevät sopimusvaltioiden tuomioistuinten ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen antamista asiaan vaikuttavista tuomioista, jotka koskevat sen yhtä tai useampaa asianomaista määräystä tai vuoden 1988 Luganon yleissopimuksen ja tämän yleissopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa mainittujen säädösten asianomaista yhtä tai useampaa määräystä.

2. Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden tuomioistuinten osalta 1 kohdassa määrättyä veloitetta sovelletaan rajoittamatta niiden veloitteita Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta kohtaan, jotka perustuvat Euroopan yhteisön perustamissopimukseen tai Euroopan yhteisön ja Tanskan kuningaskunnan välillä Brysselissä 19 päivänä lokakuuta 2005 allekirjoitettuun sopimukseen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla.

2 artikla

Jokaisella sopimusvaltiolla, joka ei ole Euroopan yhteisön jäsenvaltio, on oikeus esittää kirjelmiä tai kirjallisia huomautuksia Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan 23 artiklan mukaisesti tapauksissa, joissa Euroopan yhteisön jäsenvaltion tuomioistuin on pyytänyt yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua tämän yleissopimuksen tai jonkin sen 64 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun säädöksen tulkinnasta.

3 artikla

1. Euroopan yhteisöjen komissio perustaa järjestelmän, jonka avulla vaihdetaan tietoja tämän yleissopimuksen sekä vuoden 1988 Luganon yleissopimuksen ja tämän yleissopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa mainittujen säädösten nojalla annetuista asiaan vaikuttavista tuomioista. Järjestelmä on avoin yleisölle, ja se sisältää ylimmän oikeusasteen tuomioistuinten ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen antamat tuomiot sekä erityisen merkittävät tuomiot, jotka ovat saaneet lainvoiman ja jotka on annettu tämän yleissopimuksen, vuoden 1988 Luganon yleissopimuksen ja tämän yleissopimuksen 64 artiklan 1 kohdassa mainittujen säädösten nojalla. Tuomiot luokitellaan ja niihin liitetään tiivistelmä.

Järjestelmän mukaan sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset toimittavat komissiolle edellä tarkoitetut, näiden valtioiden tuomioistuinten antamat tuomiot.

2. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen kirjaaja valikoi joukon tapauksia, jotka ovat yleissopimuksen moitteettoman soveltamisen kannalta erityisen merkittäviä, ja esittää tämän valikoidun oikeuskäytännön tämän pöytäkirjan 5 artiklan mukaisesti järjestettävässä asiantuntijakokouksessa.

3. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin pitää voimassa vuoden 1988 Luganon yleissopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 2 nojalla laaditun järjestelmän, jonka perusteella vaihdetaan tietoja tämän yleissopimuksen ja vuoden 1988 Luganon yleissopimuksen nojalla annetuista tuomioista, kunnes Euroopan yhteisöt ovat perustaneet 1 kohdassa tarkoitetun järjestelmän.

4 artikla

1. Perustetaan pysyvä komitea, joka muodostuu sopimuspuolten edustajista.

2. Tämän yleissopimuksen tallettajan on sopimuspuolen pyynnöstä kutsuttava komitea koolle,

— jotta se voi antaa lausuntonsa tämän yleissopimuksen ja muiden kansainvälisten säädösten välisestä suhteesta,

— jotta se voi antaa lausuntonsa 67 artiklan soveltamisesta, mukaan luettuina sen 67 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut suunnitteilla olevat liittymiset erityistä oikeudenalaa koskeviin säädöksiin ja ehdotettuun lainsäädäntöön pöytäkirjan N:o 3 mukaisesti,

— jotta se voi harkita uusien valtioiden liittymistä. Komitea voi erityisesti esittää 70 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuille liittyville valtioille kysymyksiä niiden oikeusjärjestelmästä ja yleissopimuksen täytäntöönpanosta. Komitea voi myös tarkastella, millä tavoin yleissopimusta on mahdollisesti tarpeen mukauttaa, jotta sitä voidaan soveltaa liittyvissä valtioissa,

— jotta se voi hyväksyä uusia todistusvoimaisia kielitoisintoja yleissopimuksen 73 artiklan 3 kohdan nojalla ja liitteeseen VIII tarvittavia mukautuksia,

— jotta se voi antaa lausuntonsa yleissopimuksen tarkistamisesta 76 artiklan nojalla,

— jotta se voi antaa lausuntonsa liitteiden I–IV ja liitteen VII muuttamisesta 77 artiklan 1 kohdan nojalla,

- jotta se voi hyväksyä liitteisiin V ja VI tehtävät muutokset 77 artiklan 2 kohdan nojalla,
 - jotta se voi peruuttaa sopimuspuolten pöytäkirjan N:o 1 mukaisesti tekemät varaumat ja julistukset ja tehdä tarvittavat muutokset liitteeseen IX.
3. Komitea vahvistaa toimintaansa ja päätöksentekoaan koskevat menettelysäännöt. Näissä säännöissä on annettava mahdollisuus siihen, että komiteaa voidaan kuulla ja se voi tehdä päätöksiä kirjallisessa menettelyssä.

5 artikla

1. Tallettaja voi tarvittaessa kutsua koolle asiantuntijakokouksen vaihtamaan mielipiteitä yleissopimuksen toimivuudesta ja erityisesti oikeuskäytännön kehityksestä ja uudesta lainsäädännöstä, joka saattaa vaikuttaa yleissopimuksen soveltamiseen.
2. Kokoukseen osallistuvat sopimuspuolten, sopimusvaltioiden, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja Euroopan vapaakauppaliiton asiantuntijat. Kokoukseen voidaan kutsua myös muita asiantuntijoita, joiden läsnäolo katsotaan tarpeelliseksi.
3. Kaikki yleissopimuksen toimivuuteen liittyvät ongelmat voidaan saattaa tämän pöytäkirjan 4 artiklassa tarkoitetun pysyvän komitean käsiteltäväksi jatkotoimenpiteitä varten.
-

PÖYTÄKIRJA N:o 3
yleissopimuksen 67 artiklan soveltamisesta

KORKEAT SOPIMUSPUOLET OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1. Tämän yleissopimuksen 67 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen yleissopimusten veroisina pidetään tämän yleissopimuksen osalta sellaisia erityisiä oikeudenaloja koskevia tuomioistuimen toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia määräyksiä, jotka on otettu tai tullaan ottamaan Euroopan yhteisöjen toimielinten säädöksiin.
2. Jos yksikin sopimuspuoli katsoo, että määräys, joka on otettu Euroopan yhteisöjen toimielinten säädöstä koskevaan ehdotukseen, on ristiriidassa tämän yleissopimuksen kanssa, sopimuspuolten on viivytyksettä harkittava tämän yleissopimuksen muuttamista 76 artiklan mukaisesti, sanotun kuitenkin vaikuttamatta pöytäkirjassa N:o 2 tarkoitetun menettelyn soveltamiseen.
3. Kun sopimuspuoli sisällyttää tai useat sopimuspuolet yhdessä sisällyttävät jonkin 1 kohdassa tarkoitetun, Euroopan yhteisön toimielinten päätösakteihin sisältyvän määräyksen tai kaikki tällaiset määräykset kansalliseen lainsäädäntöönsä, näitä kansallisen lain säännöksiä pidetään 67 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen yleissopimusten veroisina.
4. Sopimuspuolten on ilmoitettava tallettajalle 3 kohdassa tarkoitettujen määräysten tekstit. Ilmoitusten mukana on toimitettava niiden englannin- ja ranskankieliset käännökset.

LIITE I

Yleissopimuksen 3 artiklan 2 kohdassa ja 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut kansalliset toimivaltasäännökset ovat seuraavat:

- Belgiassa: kansainvälisestä yksityisoikeudesta 16 päivänä heinäkuuta 2004 annetun lain 5–14 artikla,
- Bulgariassa: kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan lain 4 artiklan 1 momentti,
- Tšekissä: lain nro 99/1963 Sb., riita-asioiden oikeudenkäyntilaki (*občanský soudní řád*) 86 artikla, sellaisena kuin se on muutettuna,
- Tanskassa: oikeudenkäymiskaaren (*Lov om rettens pleje*) 246 §:n 2 ja 3 momentti,
- Saksassa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*Zivilprozeßordnung*) 23 §,
- Virossa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*tsiviilikohtumenetluse seadustik*) 86 artikla,
- Kreikassa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*) 40 artikla,
- Ranskassa: siviililain (*Code civil*) 14 ja 15 artikla,
- Islannissa: siviilimenettelylain (*Lög um meðferð einkamála nr. 91/1991*) 32 §:n 4 momentti,
- Irlannissa: säännökset, joiden mukaan tuomioistuimien on toimivaltainen sillä perusteella, että haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on annettu vastaajalle tiedoksi hänen oleskellessaan tilapäisesti Irlannissa,
- Italiassa: 31 päivänä toukokuuta 1995 annetun lain N:o 218 3 ja 4 artikla,
- Kyproksessa: vuonna 1960 tuomioistuimista annetun lain nro 14 21 artiklan 2 momentti, sellaisena kuin se on muutettuna,
- Latviassa: siviiliprosessilain (*Civilprocesa likums*) 27 artikla ja 28 artiklan 3, 5, 6 ja 9 momentti,
- Liettuassa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*Civilinio proceso kodeksas*) 31 artikla,
- Luxemburgissa: siviililain (*Code civil*) 14 ja 15 artikla,
- Unkarissa: vuonna 1979 kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun säädöksen nro 13 (*nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet*) 57 artikla,
- Maltassa: riita-asioiden oikeudenkäyntijärjestystä koskevan lain 742, 743 ja 744 artikla – 12 luku (*Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili – Kap. 12*) sekä kauppalain 549 artikla – 13 luku (*Kodiċi tal-kummerċ – Kap. 13*),
- Norjassa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*tvisteloven*) 4 §:n 3 momentin 2 kohdan toinen virke,
- Itävallassa: tuomioistuimen toimivaltaa koskevan lain (*Jurisdiktionsnorm*) 99 §,
- Puolassa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*Kodeks postępowania cywilnego*) 1103 ja 1110 artikla, siltä osin kuin tuomioistuimen toimivalta määritetään niissä sillä perusteella, että vastaajan kotipaikka on Puolassa tai että vastaajalla on omaisuutta Puolassa tai omistusoikeus Puolassa sijaitsevaan omaisuuteen tai että riita-asian kohde sijaitsee Puolassa ja että joku asianosaisista on Puolan kansalainen,
- Portugalissa: riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*Código de Processo Civil*) 65 ja 65 A § sekä työasioiden oikeudenkäyntilain (*Código de Processo de Trabalho*) 11 artikla,
- Romaniassa: kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvista oikeussuhteista annetun lain N:o 105/1992 148–157 artikla,

- Sloveniassa: kansainvälisestä yksityisoikeudesta ja oikeudenkäynnistä annetun lain (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*) 48 artiklan 2 momentti siviiliprosessilain (*Zakon o pravnem postopku*) 47 artiklan 2 kohdan osalta ja kansainvälisestä yksityisoikeudesta ja oikeudenkäynnistä annetun lain (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*) 58 artikla siviiliprosessilain (*Zakon o pravnem postopku*) 59 artiklan osalta,
 - Slovakiassa: kansainvälisestä yksityisoikeudesta ja siihen liittyvistä menettelyistä annetun lain N:o 97/1963 37–37 e artikla,
 - Sveitsissä: *le for du lieu du séquestre/Gerichtsstand des Arrestortes/foro del luogo del sequestro* kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun liittovaltiolain (*Loi fédérale sur le droit international privé/Bundesgesetz über das internationale Privatrecht/legge federale sul diritto internazionale privato*) 4 artiklan mukaan,
 - Suomessa: oikeudenkäymiskaaren (*rättegångsbalken*) 10 luvun 1 § 1 momentin toinen, kolmas ja neljäs virke,
 - Ruotsissa: oikeudenkäymiskaaren (*rättegångsbalken*) 10 luvun 3 §:n ensimmäisen kohdan ensimmäinen virke,
 - Yhdistyneessä kuningaskunnassa:
säännökset, joiden mukaan tuomioistuimien on toimivaltainen sillä perusteella, että:
 - a) haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on annettu tiedoksi vastaajalle hänen oleskellessaan tilapäisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tai
 - b) vastaajalla on omaisuutta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tai
 - c) Yhdistyneessä kuningaskunnassa olevaa omaisuutta on kantajan pyynnöstä takavarikoitu.
-

LIITE II

Yleissopimuksen 39 artiklassa tarkoitettut hakemukset on osoitettava seuraaville tuomioistuimille tai toimivaltaisille viranomaisille:

- Belgiassa "tribunal de première instance" tai "rechtbank van eerste aanleg" tai "erstinstanzliches Gericht",
- Bulgariassa "Софийски градски съд",
- Tšekissä "okresní soud" tai "soudní exekutor",
- Tanskassa "byret",
- Saksassa:
 - a) "Landgericht"in osaston puheenjohtaja,
 - b) virallisten asiakirjojen täytäntöönpanokelpoisiksi julistamista koskevassa hakemusmenettelyssä notaari,
- Virossa "maakohus" (alueellinen alioikeus),
- Kreikassa "Μονομελές Πρωτοδικείο",
- Espanjassa "Juzgado de Primera Instancia",
- Ranskassa:
 - a) "tribunal de grande instance"n pääkirjaaja,
 - b) departementin notaarien kamarin ("chambre départementale des notaires") puheenjohtaja, kun haetaan notaarin antaman virallisen asiakirjan täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista,
- Irlannissa "High Court",
- Islannissa "héraðsdómur",
- Italiassa "Corte d'appello",
- Kyproksessa "Επαρχιακό Δικαστήριο" tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Οικογενειακό Δικαστήριο",
- Latviassa "rajona (pilsētas) tiesa",
- Liettuassa "Lietuvos apeliacinis teismas",
- Luxemburgissa "tribunal d'arrondissement"in puheenjohtaja,
- Unkarissa "megyei bíróság székhelyén működő helyi bíró" ja Budapestissä "Budai Központi Kerületi Bíróság",
- Maltassa "Prim'Awla tal-Qorti Ċivili" tai "Qorti tal-Maġistrati ta'Għawdex fil-gurisdizzjoni superjuri ta'għha", tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Registatur tal-Qorti", jolle hakemus toimitetaan "Ministru responsabbli għall-Gustizzja"n välityksellä,
- Alankomaissa "voorzieningenrechter van de rechtbank",
- Norjassa "tingrett",
- Itävallassa "Bezirksgericht",
- Puolassa "sąd okręgowy",

- Portugalissa "Tribunal de Comarca",
 - Romaniassa "Tribunal",
 - Sloveniassa "okrožno sodišče",
 - Slovakiassa: "okresný súd",
 - Sveitsissä:
 - a) kun tuomio koskee rahasumman maksamista, "juge de la mainlevée"/"Rechtsöffnungsrichter"/"giudice competente a pronunciare sul rigetto dell'opposizione", velka- ja konkurssimenettelystä annetun liittovaltiolain (Loi fédérale sur la poursuite pour dettes et la faillite/Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs/legge federale sulla esecuzione e sul fallimento) 80 ja 81 artiklan mukaisesti.
 - b) kun tuomio koskee muuta suoritusta kuin rahasumman maksamista, "juge cantonal d'exequatur" "compétent/zuständiger" "kantonaler Vollstreckungsrichter"/"giudice cantonale" "competente a pronunciare l'exequatur",
 - Suomessa käräjäoikeus/tingsrätt,
 - Ruotsissa "Svea hovrätt",
 - Yhdistyneessä kuningaskunnassa:
 - a) Englannissa ja Walesissa "High Court of Justice" tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Magistrates' Court", jonne hakemus toimitetaan "Secretary of State"n välityksellä,
 - b) Skotlannissa "Court of Session" tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Sheriff Court", jonne hakemus toimitetaan "Secretary of State"n välityksellä,
 - c) Pohjois-Irlannissa "High Court of Justice" tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Magistrates' Court", jonne hakemus toimitetaan "Secretary of State"n välityksellä,
 - d) Gibraltarissa "Supreme Court of Gibraltar" tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Magistrates' Court", jonne hakemus toimitetaan "Attorney General of Gibraltar"in välityksellä.
-

LIITE III

Yleissopimuksen 43 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut muutoksenhaut voidaan osoittaa seuraaville tuomioistuimille:

- Belgiassa:
 - a) vastaajan hakiessa muutosta ”*tribunal de première instance*” tai ”*rechtbank van eerste aanleg*” tai ”*erstinstanzliches Gericht*”,
 - b) hakijan hakiessa muutosta ”*cour d’appel*” tai ”*hof van beroep*”,
- Bulgariassa ”*Ανελατιυθεν σβδ – Соφια*”,
- Tšekissä muutoksenhakutuomioistuin alioikeuden välityksellä,
- Tanskassa ”*landsret*”,
- Saksassa ”*Oberlandesgericht*”,
- Virossa ”*ringkonnakohus*”,
- Kreikassa ”*Εφετείο*”,
- Espanjassa se ”*Juzgado de Primera Instancia*”, joka antoi muutoksenhaun kohteena olevan päätöksen; muutoksenhaun käsittelee ”*Audiencia Provincial*”,
- Ranskassa:
 - a) ”*cour d’appel*”, kun kyseessä on myönteinen päätös,
 - b) ”*tribunal de grande instance*”n puheenjohtaja, kun kyseessä on kielteinen päätös,
- Irlannissa ”*High Court*”,
- Islannissa ”*héraðsdómur*”,
- Italiassa ”*Corte d’appello*”,
- Kyproksessa ”*Επαρχιακό Δικαστήριο*” tai, jos tuomio koskee elatusapua, ”*Οικογενειακό Δικαστήριο*”,
- Latviassa ”*Apgabaltiesa, rajona (pilsētas) tiesa*”n välityksellä,
- Liettuassa ”*Lietuvos apeliacinis teismas*”,
- Luxemburgissa ”*Cour supérieure de justice*” sen toimiessa riita-asioiden muutoksenhakutuomioistuimena,
- Unkarissa: alueellisen tuomioistuimen sijaintipaikan alioikeus (Budapestissa ”*Budai Központi Kerületi Bíróság*”); muutoksenhaun käsittelee alueellinen tuomioistuin (Budapestissa ”*Fővárosi Bíróság*”),
- Maltassa ”*Qorti ta’ l-Appell*” muutoksenhakua koskevalla menettelyllä, josta on säädetty *Kodiċi ta’ Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili – Kap.12*:ssa, tai, jos tuomio koskee elatusapua, esittämällä *ċitazzjoni Prim’ Awla tal-Qorti ivili jew il-Qorti tal-Magistrati ta’ Ghawdex fil-ġurisdizzjoni superjuri tagħha*:ssa,
- Alankomaissa: ”*rechtbank*”

- Norjassa "lagmannsrett",
 - Itävallassa "Landesgericht, Bezirksgericht" in välityksellä,
 - Puolassa "sąd apelacyjny, sąd okręgowy" n välityksellä,
 - Portugalissa "Tribunal da Relação" on toimivaltainen tuomioistuin. Voimassa olevan kansallisen lainsäädännön mukaan muutoksenhaku tapahtuu osoittamalla hakemus tuomioistuimelle, joka on tehnyt muutoksenhaun kohteena olevan päätöksen,
 - Romaniassa "Curte de Apel",
 - Sloveniassa "okrožno sodišče",
 - Slovakiassa muutoksenhakutuomioistuin sen alueoikeuden välityksellä, jonka päätökseen muutosta haetaan,
 - Sveitsissä "tribunal cantonal/Kantonsgericht/tribunale cantonale",
 - Suomessa hovioikeus/hovrätt,
 - Ruotsissa "Svea hovrätt",
 - Yhdistyneessä kuningaskunnassa:
 - a) Englannissa ja Walesissa "High Court of Justice" tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Magistrates' Court",
 - b) Skotlannissa "Court of Session" tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Sheriff Court",
 - c) Pohjois-Irlannissa "High Court of Justice" tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Magistrates' Court",
 - d) Gibraltarissa "Supreme Court of Gibraltar" tai, jos tuomio koskee elatusapua, "Magistrates' Court".
-

LIITE IV

Muutoksenhaut, jotka voidaan tehdä yleissopimuksen 44 artiklan nojalla, ovat seuraavat:

- Belgiassa, Kreikassa, Espanjassa, Ranskassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Alankomaissa kassaatiovalitus,
- Bulgariassa "обжалване пред Върховния касационен съд",
- Tšekissä "dovolání" ja "žaloba pro zmatečnost",
- Tanskassa muutoksenhaku "højesteret"iin "Procesbevillingsnævnet"iin luvalla,
- Saksassa "Rechtsbeschwerde",
- Virossa "kassatsioonkaebus",
- Irlannissa oikeuskysymykseen rajoittuva muutoksenhaku "Supreme Court"iin,
- Islannissa muutoksenhaku "Hæstiréttur"iin,
- Kyproksessa muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen,
- Latviassa muutoksenhaku "Augstākās tiesas Senāts"iin "Apgabaltiesa"n välityksellä,
- Liettuassa muutoksenhaku "Lietuvos Aukščiausiasis Teismas"ille,
- Unkarissa "felülvizsgálati kérelem",
- Maltassa muutosta ei voi hakea miltään muulta tuomioistuimelta; jos tuomio koskee elatusapua, "Qorti ta' l-Appell" muutoksenhakua koskevalla menettelyllä, josta on säädetty *kodiġi ta' Organizzazzjoni u Procedura Ċivili – Kap. 12:ssa*,
- Norjassa muutoksenhaku "Høyesterett"iin,
- Itävallassa "Revisionsrekurs",
- Puolassa "skarga kasacyjna",
- Portugalissa oikeuskysymykseen rajoittuva muutoksenhaku,
- Romaniassa "contestatie în anulare" tai "revizuire",
- Sloveniassa muutoksenhaku "Vrhovno sodišče Republike Slovenije"een,
- Slovakiassa "dovolanie",
- Sveitsissä "recours devant le Tribunal fédéral / Beschwerde beim Bundesgericht / ricorso davanti al Tribunale federale",
- Suomessa muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen / *besvär hos högsta domstolen*,
- Ruotsissa muutoksenhaku "Högsta domstolen"iin,
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa yksi ainoa oikeuskysymykseen rajoittuva valitus.

LIITE V

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla tehdyn yleissopimuksen 54 ja 58 artiklassa tarkoitettu tuomioita ja tuomioistuimessa tehtyjä sovintoja koskeva todistus

1. Valtio, jossa annettu
2. Todistuksen antava tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen
 - 2.1 Nimi
 - 2.2 Osoite
 - 2.3 Puhelin/faksi/sähköpostiosoite
3. Tuomion antanut/Tuomioistuimessa tehdyn sovinnon hyväksynyt tuomioistuin (*)
 - 3.1 Tuomioistuin
 - 3.2 Tuomioistuimen sijaintipaikka
4. Tuomio/Tuomioistuimessa tehty sovinto (*)
 - 4.1 Päivämäärä
 - 4.2 Viitenumero
 - 4.3 Asianosaiset (*)
 - 4.3.1 Kantajan nimi (Kantajien nimet)
 - 4.3.2 Vastaajan nimi (Vastaajien nimet)
 - 4.3.3 Mahdollisten muiden asianosaisten nimet
 - 4.4 Haastehakemuksen tai vastaavan asiakirjan tiedoksiantopäivämäärä, jos tuomio on annettu vastaajan poissa ollessa
 - 4.5 Tuomion/Tuomioistuimessa tehdyn sovinnon (*) teksti tämän todistuksen liitteenä
5. Niiden asianosaisten nimet, joille on myönnetty oikeusapua

Tuomio/Tuomioistuimessa tehty sovinto (*) on täytäntöönpanokelpoinen valtiossa, jossa se on annettu (yleissopimuksen 38 ja 58 artikla) seuraavaa/seuraavia vastaan:

Nimi:

Tehty ... ssa/ssä, ... päivänä ... kuuta ...

Allekirjoitus ja/tai leima: ...

(*) Tarpeeton yliviivataan.

LIITE VI

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla tehdyn yleissopimuksen 57 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu virallisia asiakirjoja koskeva todistus

1. Valtio, jossa annettu
2. Todistuksen antava tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen
 - 2.1 Nimi
 - 2.2 Osoite
 - 2.3 Puhelin/faksi/sähköpostiosoite
3. Asiakirjan virallistanut viranomainen (täytetään soveltuvin osin)
 - 3.1 Virallisen asiakirjan laadintaan osallistunut viranomainen
 - 3.1.1 Viranomaisen nimi ja asema
 - 3.1.2 Viranomaisen toimipaikka
 - 3.2 Virallisen asiakirjan rekisteröinyt viranomainen
 - 3.2.1 Viranomaistyyppi
 - 3.2.2 Viranomaisen toimipaikka
4. Virallinen asiakirja
 - 4.1 Asiakirjan kuvaus
 - 4.2 Päivämäärä
 - 4.2.1 laatimispäivämäärä
 - 4.2.2 jos eroaa edellisestä: rekisteröintipäivämäärä
 - 4.3 Viitenumero
 - 4.4 Asianosaiset
 - 4.4.1 Velkojan nimi
 - 4.4.2 Velallisen nimi
5. Täytäntöönpanokelpoisen veloitteen teksti on tämän todistuksen liitteenä.

Virallinen asiakirja on täytäntöönpanokelpoinen velallista vastaan valtiossa, jossa se on annettu (yleissopimuksen 57 artiklan 1 kohta)

Tehty ...ssa/ssä, ... päivänä ...kuuta ...

Allekirjoitus ja/tai leima

LIITE VII

Yleissopimuksen 65 artiklalla korvataan erityisesti seuraavat yleissopimukset:

- Sveitsin valaliiton ja Espanjan sopimus siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vastavuoroisesta täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Madridissa 19 päivänä marraskuuta 1896,
- Tšekkoslovakian tasavallan ja Sveitsin valaliiton yleissopimus tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yleissopimuksen lisäpöytäkirja, allekirjoitettu Bernissä 21 päivänä joulukuuta 1926,
- Sveitsin valaliiton ja Saksan yleissopimus tuomioiden ja välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Bernissä 2 päivänä marraskuuta 1929,
- Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan yleissopimus tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Kööpenhaminassa 16 päivänä maaliskuuta 1932,
- Sveitsin valaliiton ja Italian yleissopimus tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Roomassa 3 päivänä tammikuuta 1933,
- Ruotsin ja Sveitsin valaliiton yleissopimus tuomioiden ja välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Tukholmassa 15 päivänä tammikuuta 1936,
- Sveitsin valaliiton ja Belgian yleissopimus tuomioiden ja välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Bernissä 29 päivänä huhtikuuta 1959,
- Itävallan ja Sveitsin valaliiton yleissopimus tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Bernissä 16 päivänä joulukuuta 1960,
- Norjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan yleissopimus siviilioikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Lontoossa 12 päivänä kesäkuuta 1961,
- Norjan ja Saksan liittotasavallan yleissopimus siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden ja täytäntöönpanokelpoisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Osllossa 17 päivänä kesäkuuta 1977,
- yleissopimus Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Kööpenhaminassa 11 päivänä lokakuuta 1977,
- Norjan ja Itävallan yleissopimus yksityisoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta, allekirjoitettu Wienissä 21 päivänä toukokuuta 1984.

LIITE VIII

Yleissopimuksen 79 artiklassa tarkoitettut kielet ovat bulgaria, englanti, espanja, hollanti, iiri, islanti, italia, kreikka, latvia, lietua, malta, norja, portugali, puola, ranska, romanian, ruotsi, saksa, slovakki, sloveeni, suomi, tanska, tšekki, unkari ja viro.

LIITE IX

Pöytäkirjassa N:o 1 olevassa II artiklassa tarkoitettut valtiot ja säännöt ovat seuraavat:

- Saksassa riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*Zivilprozessordnung*) 68, 72, 73 ja 74 §§, jotka koskevat ilmoitusta oikeudenkäynnistä kolmannelle,
- Itävallassa riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*Zivilprozessordnung*) 21 §, joka koskee ilmoitusta oikeudenkäynnistä kolmannelle,
- Unkarissa riita-asioiden oikeudenkäyntilain (*Polgári perrendtartás*) 58–60 artiklan, jotka koskevat ilmoitusta oikeudenkäynnistä kolmannelle,
- Sveitsissä niiden kantonien osalta, joissa sovellettavassa riita-asioiden oikeudenkäyntilaissa ei ole säädöstä yleissopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa ja 11 artiklassa tarkoitettusta toimivallasta: sovellettavan riita-asioiden oikeudenkäyntilain säännökset, jotka koskevat ilmoitusta oikeudenkäynnistä kolmannelle (*litis denuntiatio*).
